

รายงานผลการพิจารณาศึกษา
ของคณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เรื่อง

การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ

สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

รายงานผลการพิจารณาศึกษา
ของคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

เรื่อง

การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก
การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ

สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสถานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์
ประธานคณะกรรมการ

นายมนเทียร บุญตัน
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง

นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สอง

คุณหญิงทรงสุดา ยอดมณี
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สาม

นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ
เลขานุการคณะกรรมการ

พลอากาศเอก ขนัท รัตนอุบล
โฆษกคณะกรรมการ

นายแถมสิน รัตนพันธุ์
กรรมการและที่ปรึกษา

พลตรี จารึก อารีราชารณย์
กรรมการและที่ปรึกษา

พลเรือเอก สุรศักดิ์ หุ่นเรืองรมย์
กรรมการและที่ปรึกษา

พลเอก วีรวัฒน์ ฉันทศาสตร์โกศล
กรรมการและที่ปรึกษา

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์
กรรมการ

รองศาสตราจารย์กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย
กรรมการ

พลเอก ชีระวัฒน์ บุญยะประดับ
กรรมการ

นายปรีชา วัชรภักย์
กรรมการ

พลเรือเอก พลวัฒน์ ลิโรตม
กรรมการ

พลตำรวจเอก พงศพัศ พงษ์เจริญ
กรรมการ

พลเอก ไพชยนต์ คำทันเจริญ
กรรมการ

นายยุทธนา ทัพเจริญ
กรรมการ

พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม
กรรมการ

พลเอก อุดลยเดช อินทะพงษ์
กรรมการ

พลเอก อรุณ สมตม
กรรมการ

พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์
กรรมการ

นางสาวศิริพร ภิญโญสิริธร
ผู้ช่วยเลขานุการ
คณะกรรมการ

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ

ในคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

พลอากาศเอก ชนัท รัตนอุบล
รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง

นายมนเทียร บุญตัน
ประธานคณะอนุกรรมการ

นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ
รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง

นางพวงแก้ว กิจธรรม
อนุกรรมการและเลขานุการ

นายธีรยุทธ สุคนธ์วิท
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์
อนุกรรมการและที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นางสาววันทนี พันธ์ชาติ
อนุกรรมการ

นายวิฑูต บุนนาค
อนุกรรมการ

นายรัตน์ กิจธรรม
อนุกรรมการ

นางอาทิตา นรารวัชร
อนุกรรมการ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

ที่ สว (สนช) (กมธ ๓) ๐๐๑๙ / (ร ๙๓)

วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ด้วยในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๔ ประกอบข้อ ๘๕ วรรคสอง มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ ประชาคมนานาชาติเกี่ยวกับแนวทางการร่วมมือเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริมศักยภาพของชุมชน ด้านการพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ การสงเคราะห์ดูแลผู้ยากไร้ การสร้างหลักประกันและความมั่นคงในคุณภาพชีวิตของคนไทยโดยรวม รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์
๒. นายมณฑิเตอร์ บุญตัน
๓. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์
๔. คุณหญิงทรงสุดา ยอดมณี
๕. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ
๖. พลอากาศเอก ขนันท รัตนอุบล
๗. นายแถมสิน รัตนพันธ์
๘. พลตรี จารึก อารีราชการัณย์
๙. พลเรือเอก สุรศักดิ์ หุ่นเรืองรมย์
๑๐. พลเอก วีริณ ฉันทศาสตร์โกศล
๑๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์
๑๒. รองศาสตราจารย์กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย
๑๓. พลเอก อีระวัฒน์ บุญยะประดับ
๑๔. นายปรีชา วัชรากัย
๑๕. พลตำรวจเอก พงศพัศ พงษ์เจริญ
๑๖. พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรดม

ประธานคณะกรรมการ
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
เลขาธิการคณะกรรมการ
โฆษกคณะกรรมการ
กรรมการและที่ปรึกษา
กรรมการและที่ปรึกษา
กรรมการและที่ปรึกษา
กรรมการและที่ปรึกษา
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ

๑๗. พลเอก ไพบยนต์...

๑๗. พลเอก ไพชยนต์ คำทันเจริญ	กรรมการ
๑๘. นายยุทธนา ทัพเจริญ	กรรมการ
๑๙. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม	กรรมการ
๒๐. พลเอก อุดลยเดช อินทะพงษ์	กรรมการ
๒๑. พลเอก อรุณ สมตน	กรรมการ
๒๒. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์	กรรมการ

คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษารื่องดังกล่าวต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐๑ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

(ลงชื่อ) วัลลภ ตั้งคณานุรักษ์
(นายวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์)
ประธานคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศิริพร ภิญโญศิริธร)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
สำนักกรรมการ ๓

สำนักกรรมการ ๓

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการสังคมฯ

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๕ - ๖

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๖

สุริยะ พิมพ์
สุริยะ/พิมพ์ปัญญา ทาน
ศิริพร ตรวจ

รายงานผลการพิจารณาศึกษา

เรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ ของคณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

ด้วยในคราวประชุมสถานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ตามข้อบังคับการประชุมสถานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๔ ประกอบข้อ ๘๕ วรรคสอง มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ ประชาคมนานาชาติเกี่ยวกับแนวทางการความร่วมมือ เพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริมศักยภาพ ของชุมชน ด้านการพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ การสงเคราะห์ดูแลผู้ยากไร้ การสร้างหลักประกันและ ความมั่นคงในคุณภาพชีวิตของคนไทยโดยรวม รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิต และการบริการล่ามภาษามือ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อ สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามข้อบังคับการประชุมสถานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐๑ ดังนี้

๑. การดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา ดังนี้

๑.๑ คณะกรรมการได้มีมติมอบหมายให้คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ทำหน้าที่พิจารณาศึกษา ซึ่งอนุกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑) นายมณฑิร บุญตัน	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒) พลอากาศเอก ชนิต รัตนอุบล	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓) นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔) ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์	อนุกรรมการและที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๕) นายรัตน์ กิจธรรม	อนุกรรมการ
๖) นางสาววันทนี พันธ์ชาติ	อนุกรรมการ
๗) นายวิหุต บุณาค	อนุกรรมการ
๘) นางอาทิตยา นรารวัชร	อนุกรรมการ
๙) นางพวงแก้ว กิจธรรม	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๐) นายธีรยุทธ สุขนวิห	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย

๑) นายชูศักดิ์ จันทยานนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒) นายต่อพงศ์ เสลานนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๓) นางเบญจา ชลธารันนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

๔) นายประกาศิต ภาวะสิทธิ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕) นางพิมพ์พา ขจรธรรม	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖) นางวัชรารัฐ ไร่ไพบูลย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗) นายศุภชีพ ดิษเทศ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘) นายสมชาย เจริญอำนวยสุข	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙) นายสุภรธรรม มงคลสวัสดิ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐) นายอนุชา รัตนสินธุ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๑.๒ ที่ประชุมคณะกรรมการได้มีมติแต่งตั้ง นางสาวศิริพร ภิญญโสริธ ผู้บังคับบัญชา กลุ่มงานคณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๙๑ วรรคสาม

๑.๓ การพิจารณาข้อมูล ข้อเท็จจริง

๑) การเชิญบุคคลและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น ในประเด็นต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๑) นายสมชาย เจริญอำนวยสุข	อธิบดีกรม
(๒) นางจินตนา จันทร์บำรุง	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสิทธิและ
สวัสดิการคนพิการ
(๓) นางสาวเพ็ญภักดิ์ ยาหยา	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ

กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

(๑) นางสาวนิตยา หลานไทย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
ชำนาญการพิเศษ
(๒) นางสาวสุวรรณา ลาภสุวัจนานนท์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

นางลำพึง ศรีมีชัย	รองผู้อำนวยการสำนักบริหารงาน
การศึกษาพิเศษ |
|-------------------|---|

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

(๑) นายบันลือ วิศิษฏ์อนุพงษ์	รักษาราชการแทนผู้อำนวยการ
สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา
(๒) นางอินทิรา วงษ์นิกร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา

สมาคม/มูลนิธิ/สถาบัน

สมาคมล่ามภาษามือแห่งประเทศไทย

นายไพวัลย์ แสงสุนทร

นายกสมาคม

สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย

นายอนุชา รัตนสินธุ์

นายกสมาคม

สมาคมคนหูหนวกจังหวัดนครพนม

(๑) นางสาวนิลวรรณ ปิติพัฒน์

นายกสมาคม

(๒) นางสาวพิมพ์มาดา สุริยาราช

เจ้าหน้าที่

(๓) นางสาวสุนิสา คอมสิงห์

เจ้าหน้าที่

สถาบันมานพ้าเพื่อการวิจัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนหูหนวก

นางจิตประภา ศรีอ่อน

ผู้อำนวยการ

๒) การศึกษาข้อมูล ข้อเท็จจริง เอกสารจากหน่วยงาน เอกสารวิชาการ รายงานวิจัย และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งผลการพิจารณาศึกษาที่มีความถูกต้อง ชัดเจน และมีรายละเอียด สมบูรณ์มากที่สุด

๒. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการได้เสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมการได้มีมติ รับรองรายงานดังกล่าว โดยให้ถือว่าเป็นรายงานซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา คณะกรรมการ จึงขอเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษา พร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เพื่อให้ที่ประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบกับผลการพิจารณา รวมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการ ขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ของ ประเทศชาติและประชาชนสืบต่อไป

กิตติศักดิ์ รัตนวราหะ

(นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ)

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ

คณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สถานितिบัญญัติแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ ซึ่งถือเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานหลักที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อคนหูหนวกที่จะสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเรื่องดังกล่าวได้ในฐานะเช่นเดียวกับบุคคลอื่นๆ อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ตลอดจนผลกระทบต่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนหูหนวก จึงมอบให้คณะกรรมการกิจการคนพิการพิจารณาจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ อันประกอบด้วยสาระสำคัญ ๕ ประเด็น ได้แก่ ๑) การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก ๒) การผลิตล่ามภาษามือ ๓) การบริการล่ามภาษามือ ๔) กรณีตัวอย่างเกี่ยวกับการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ และ ๕) ข้อเสนอแนะต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ เพื่อเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ รัฐบาล และกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น ๕ ส่วน ดังนี้

๑. การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการรวบรวมข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุมต่อสถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวกในปัจจุบัน สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) สถานการณ์ของการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวกในปัจจุบัน เช่น สมาคมคนหูหนวกจังหวัดนครพนมได้จัดตั้งศูนย์ดูแลเด็กเล็กหูหนวกตั้งแต่อ่อนวัยเรียนอายุประมาณ ๓ - ๔ ขวบ โรงเรียนพญาไทได้จัดการเรียนการสอนระดับอนุบาล - ป. ๖ โดยรับเด็กพิการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติมาเป็นระยะเวลานานแล้ว โรงเรียนภัทรญาณวิทยาได้จัดการเรียนการสอนระดับ ม. ๑ - ม. ๖ โดยเริ่มต้นจัดการเรียนการสอนนักเรียนหูหนวกร่วมกับนักเรียนปกติด้วยการรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐมมาเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐมส่งนักเรียนจำนวนหนึ่งไปเรียนร่วมที่โรงเรียนภัทรญาณวิทยา โดยส่งครูล่ามภาษามือไปพร้อมกับเด็กด้วยจำนวน ๑ คน โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ได้จัดการเรียนการสอนระดับอนุบาล - ม. ๖ โดยแบ่งนักเรียนพิการทางการได้ยินออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ (๑) นักเรียนหูหนวก (๒) เด็กหูตึง และ (๓) เด็กที่ผ่าตัดฝังประสาทหูเทียม ซึ่งจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการและเน้นการใช้ภาษามือเป็นหลัก เป็นต้น

๒) ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวกด้านครูการศึกษาพิเศษ เช่น ขาดครูสอนนักเรียนหูหนวก ทั้งครูการศึกษาพิเศษ ครูสอนรายวิชา และครูหูหนวก ขาดองค์ความรู้ด้านการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวกที่เป็นสากลทันสมัย ขาดการให้อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการต่างๆ เช่น เครื่องช่วยฟัง และประสาทหูเทียม เป็นต้น รวมถึง ขาดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

สำหรับจัดการศึกษาให้นักเรียนหูหนวกอย่างเหมาะสมและทั่วถึง เป็นต้น ด้านการจัดระบบการจัดการศึกษา เช่น ไม่มีหลักสูตรการจัดการที่เหมาะสมสำหรับสอนนักเรียนหูหนวก ขาดแคลนล่ามภาษามือ ครูการศึกษาพิเศษ ครูเฉพาะสาขาวิชา และครูหูหนวก และนักเรียนหูหนวกส่วนใหญ่ไม่ผ่านการวัดความรู้และความคิดวิเคราะห์ทั้งการสอบ O – Net (Ordinary National Educational Test) ซึ่งเป็นการวัดผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการสอบ A – Net (Advanced National Educational Test) สำหรับโรงเรียนโสตศึกษาที่ใช้หลักสูตรแกนกลาง เป็นต้น ด้านคนหูหนวก เช่น การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวกของประเทศไทยไม่ได้ให้ความสำคัญต่อนักเรียนหูหนวก นักเรียนหูหนวกในโรงเรียนสังกัด สพฐ. ใช้ภาษามือไม่คล่อง นักเรียนหูหนวกที่ฝังหูประสาทหูเทียมไม่มีครูฝึกพูด และคนหูหนวกที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมีจำนวนน้อยมาก เป็นต้น ด้านครอบครัว เช่น ครอบครัวขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องนักเรียนหูหนวก ผู้ปกครองไม่สามารถสื่อสารกับนักเรียนหูหนวกได้ ผู้ปกครองไม่นำนักเรียนหูหนวกไปที่โรงเรียนโสตศึกษา และผู้ปกครองไม่ยอมให้คนหูหนวกที่จบการศึกษาสาขาวิชาหูหนวกศึกษาไปทำงาน เป็นต้น ด้านสังคมและกับคนทั่วไป เช่น คนทั่วไปขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องคนหูหนวก และคนทั่วไปมีเจตคติที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับความสามารถของคนหูหนวก เป็นต้น และด้านบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่รับนักเรียนหูหนวกเรียนร่วมมีจำนวนน้อยมาก การจัดการศึกษาของอาชีวศึกษายังขาดแคลนครูการศึกษาพิเศษ และล่ามภาษามือ ศูนย์บริการนักศึกษาพิการและล่ามภาษามือในระดับอุดมศึกษามีไม่เพียงพอ และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ยังไม่เปิดหลักสูตรระยะสั้นสำหรับคนหูหนวกที่จบการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ศึกษาต่อเพิ่มเติมตามนโยบาย “การศึกษาตลอดชีวิต”

๒. การผลิตล่ามภาษามือ

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการรวบรวมข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุมต่อสถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรคต่อการผลิตล่ามภาษามือในปัจจุบัน สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) สถานการณ์ของการผลิตล่ามภาษามือในปัจจุบันคือ ภาควิชาหูหนวกศึกษา วิทยาลัยราชสุดาได้ปิดตัวลง ๓ หลักสูตร เนื่องด้วยข้อจำกัดตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่กำหนดให้หลักสูตรปริญญาตรีต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวนอย่างน้อย ๕ คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จบการศึกษาขั้นต่ำระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และมีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ในขณะที่เดียวกันมหาวิทยาลัยสวนดุสิตซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีนักศึกษาพิการทางการได้ยินมากที่สุดจำนวนกว่าร้อยคน แต่ยังมีข้อจำกัดด้านล่ามภาษามือที่ไม่เพียงพอ

๒) ปัญหาและอุปสรรคต่อการผลิตล่ามภาษามือในปัจจุบันคือ ยังขาดสถาบันศึกษาและบุคลากรผู้สอนภาษามือไทย รวมทั้งขาดผู้มีคุณวุฒิทางการจัดการเรียนการสอนล่ามภาษามือและการผลิตล่ามภาษามือไทย ขาดแคลนองค์ความรู้เรื่องภาษามือและล่ามภาษามือ รวมถึงขาดล่ามภาษามืออาชีพ

๓. การบริการล่ามภาษามือ

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการรวบรวมข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุมต่อสถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรคต่อการบริการล่ามภาษามือในปัจจุบัน สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) สถานการณ์ของการบริการล่ามภาษามือในปัจจุบันจำแนกออกเป็น หน่วยจัดบริการล่ามภาษามือ ซึ่งมีล่ามภาษามือที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น ๖๒๓ คน โดยแบ่งออกเป็นล่ามภาษามือที่เป็นคนหูดี จำนวน ๕๑๐ คน และล่ามภาษามือที่เป็นคนหูหนวกหรือหูตึงจำนวน ๑๑๓ คน แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกจังหวัด จึงจำเป็นต้องใช้บริการล่ามภาษามือจากจังหวัดใกล้เคียงแทน สำหรับศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย (Thai Telecommunication Relay Service: TTRS) ถูกจัดตั้งขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เพื่อเป็นศูนย์ในการสร้างการบริการที่ทั่วถึงสำหรับบุคคลที่ไม่สามารถสื่อสารหรือใช้โทรศัพท์ขั้นพื้นฐานได้

๒) ปัญหาและอุปสรรคต่อการบริการล่ามภาษามือไม่พอเพียงในการให้บริการสาธารณะ เนื่องจากมีผู้ต้องการใช้บริการล่ามภาษามือด้านต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น การศึกษา การฝึกอาชีพ การสมัครงาน การดูแลสุขภาพ คดีความ การติดต่อหน่วยงานราชการ การปฏิบัติกิจทางศาสนาและการท่องเที่ยว เป็นต้น ค่าตอบแทนล่ามภาษามือไม่เป็นธรรมจึงไม่จูงใจให้ประกอบอาชีพล่ามภาษามือ

๔. กรณีตัวอย่างเกี่ยวกับการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการรวบรวม ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากนายวิฑูต บุนนาค (คนหูหนวก) อนุกรรมการ ซึ่งได้ให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือไว้ว่า ระบบการเรียนการสอนของคนหูหนวกของต่างประเทศแตกต่างจากระบบการเรียนการสอนของประเทศไทย โดยจะมุ่งเน้นให้เด็กได้คิด วิเคราะห์ และอธิบาย เหตุผลมีการสอนเกี่ยวกับประสบการณ์และทักษะต่างๆ อาทิ ทัศนคติการสอนจะมีคำบรรยายที่สามารถเข้าใจได้ง่าย และครูจะพยายามตั้งคำถามเพื่อให้เด็กได้ฝึกคิดและหาคำตอบ เพราะฉะนั้น ระบบการเรียนการสอนของประเทศไทยควรมีวิธีการผลิตและคัดเลือกครูที่มีคุณภาพ และให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคนหูหนวกร่วมกับโรงเรียนและสถาบันศึกษาเพื่อดูแลและส่งเสริมกลุ่มคนหูหนวกตั้งแต่วัยเด็ก ส่วนปัญหาการขาดแคลนล่ามภาษามือ ควรกำหนดให้วิชาภาษามือเป็นวิชาเลือกในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและกำหนดให้ครูหูหนวกได้ไปทำหน้าที่สอนวิชาภาษามือในห้องเรียน

๕. ข้อเสนอแนะต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการได้พิจารณาศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อประเด็นการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีข้อเสนอแนะต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ จำนวน ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. การพัฒนางานจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก ควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ประกาศให้ภาษามือไทยเป็นภาษาแม่ของคนหูหนวก และภาษามือไทยเป็นภาษาประจำชาติไทยตามหลักสากลในประเทศต่างๆ

๑.๒ ปรับแก้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับคนหูหนวก และล่ามภาษามือ

๑.๓ ส่งเสริมให้มีภาษามือไทยมาตรฐาน โดยกำหนดนโยบาย ระบบ และกลไกในการดำเนินงานจัดทำภาษามือไทยมาตรฐานอย่างเป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพ

๑.๔ เร่งคัดกรองความพิการทางการได้ยินตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความบกพร่องทางการได้ยิน รวมทั้ง สนับสนุนให้คนหูหนวกได้รับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพการได้ยิน รวมถึงได้ใช้อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ และเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร เช่น เครื่องช่วยฟัง การผ่าตัดประสาทหูเทียม เป็นต้น ตลอดจนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนหูหนวกแต่ละคน

๑.๕ จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (คนหูหนวก) และแผนช่วยเหลือครอบครัว / ผู้ปกครองของเด็กหูหนวกเป็นรายครอบครัว ตั้งแต่เด็กวัยแรกเกิดหรือแรกพบความพิการสิ่งสำคัญ คือจะต้องมีผู้รับผิดชอบปฏิบัติตามแผนฯ อย่างรวดเร็ว เป็นรูปธรรม ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสอนพ่อแม่คนหูหนวกให้เรียนรู้เรื่องลูกหูหนวก การเรียนรวม การใช้ภาษามือและภาษาไทยในการสื่อสารกับลูก รวมถึงคนอื่นๆ ที่สื่อสารด้วยภาษามือเช่นเดียวกัน

๑.๖ พัฒนาระบบการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวกให้เป็นสากลและทันสมัย โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษาให้เด็กหูหนวกก่อนวัยเรียน ตลอดจนเปิดกว้างให้นักเรียนหูหนวกมีอิสระทางการจัดการศึกษาทั้งในและนอกระบบการศึกษานบนพื้นฐานของความรู้ ตามนโยบาย “การศึกษาตลอดชีวิต” โดยใช้ระบบการเรียนที่เน้นให้เด็กได้คิด วิเคราะห์ หาคำตอบ และอธิบายเหตุผล พร้อมทั้งเปลี่ยนผ่านระบบการเรียนในโรงเรียนเฉพาะนักเรียนหูหนวกไปสู่การเรียนรวมในโรงเรียนกับนักเรียนปกติทั่วไป โดยเน้นพัฒนาทักษะวิชาชีพในโรงเรียน และส่งเสริมนักเรียนหูหนวกให้สามารถศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งนี้ การเข้าสู่ระบบการเรียนใด ควรให้คนหูหนวกเป็นผู้ใช้สิทธิเลือกตามความต้องการ

๑.๗ พัฒนาระบบการสื่อสาร ๒ ภาษา (ภาษามือไทยและภาษาไทย) โดยจัดให้นักเรียนหูหนวกได้เริ่มเรียนภาษามือมาตรฐานซึ่งเป็นภาษาแม่ของคนหูหนวก และเริ่มเรียนภาษาไทยซึ่งเป็นฐานการเรียนรู้วิชาอื่นๆ ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน ตลอดจนกำหนดเกณฑ์และวิธีจัดการประเมินในการสอบวิชาชีพครูเฉพาะทางด้านคนหูหนวกด้วยการเน้นทักษะการใช้ภาษามือไทยเพื่อการสื่อสาร

๑.๘ กำหนดให้จัดการเรียนการสอนวิชาภาษามือ โดยเป็นวิชาบังคับในโรงเรียนและสถานศึกษาเฉพาะคนหูหนวก พร้อมกับกำหนดให้วิชาภาษามือเป็นวิชาเลือกในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเด็กปกติ เพื่อสร้างและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องคนหูหนวก ล่ามภาษามือ และการเป็นอาสาสมัครล่ามภาษามือแก่บุคลากรด้านคนหูหนวก ประชาชนทั่วไป และผู้สนใจ

๑.๙ กำหนดให้ครูผู้สอนนักเรียนหูหนวกทั้งครูที่มีการได้ยิน และครูหูหนวกใช้เวลาสอนนักเรียนหูหนวกอย่างเต็มที่และมีคุณภาพโดยไม่ต้องทำงานด้านธุรการ หรือการบริหารจัดการ พร้อมทั้งให้ทุนศึกษาต่อ และดูงานต่างประเทศเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับล่ามภาษามือให้ทันสมัยและเป็นสากล

๑.๑๐ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาของนักเรียนหูหนวก โดยปรับหลักสูตรกลางสำหรับเด็กทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งจัดกลไกสนับสนุนการเรียนการสอนให้นักเรียนหูหนวกสามารถเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาทั้งด้านความรู้ ทักษะและประสบการณ์ต่างๆ ในระดับเดียวกับเด็กทั่วไปมากที่สุด

๑.๑๑ พัฒนาสื่อการเรียนการสอน โดยสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนหูหนวกแต่ละคนซึ่งสื่อสารโดยการใช้ภาษามือไทย เช่น ใช้

เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ใช้วีดิทัศน์ที่มีคำบรรยายแทนเสียงซึ่งสามารถเข้าใจได้ มีจอล่ามภาษามือ และคำบรรยายแทนเสียงในทุกสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนคนหูหนวก เป็นต้น

๑.๑๒ ส่งเสริมการเพิ่มจำนวนและพัฒนาครูสอนนักเรียนหูหนวก (ครูหูหนวก ครูการศึกษาพิเศษ ครูสอนรายวิชา ครูสอนคนหูหนวก ครูสอนภาษาศาสตร์) โดยให้ทุนอย่างเหมาะสม และต่อเนื่องจนจบการศึกษาอย่างน้อยจังหวัดละ ๒ คน

๑.๑๓ ส่งเสริมการเพิ่มจำนวนและพัฒนาครูฝึกพูดหรือนักแก้ไขการพูด สำหรับนักเรียนหูหนวกที่ใส่ประสาทหูเทียม

๑.๑๔ สนับสนุนการปฏิบัติงานศูนย์บริการนักศึกษาพิการ (Disability Support Service: DSS) โดยเพิ่มจำนวน รวมทั้งกำหนดระเบียบและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน

๒. การพัฒนางานผลิตล่ามภาษามือ ควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๒.๑ สร้างหลักประกันการมีงานทำ การบรรจุทำงานในหน่วยงานภาครัฐ สวัสดิการ และอัตราเงินตอบแทนล่ามภาษามืออย่างเหมาะสมและเป็นธรรม เป็นต้น

๒.๒ สนับสนุนงบประมาณให้สถาบันการศึกษา และสมาคมล่ามภาษามือแห่งประเทศไทยผลิตล่ามภาษามือให้เพียงพอทั้งล่ามภาษามือที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา และล่ามภาษามือเฉพาะทางตามระเบียบมาตรฐานล่ามภาษามือที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ กำหนด

๒.๓ สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรผลิตล่ามภาษามือระดับต่างๆ ทั้งล่ามในสถานการณ์ทั่วไป และล่ามเฉพาะทาง

๒.๔ สนับสนุนการให้ทุนผลิตล่ามภาษามืออย่างเหมาะสม และต่อเนื่องจนจบการศึกษา ระดับปริญญาตรีอย่างน้อยจังหวัดละ ๒ คน

๒.๕ สนับสนุนการจัดระบบประเมินความรู้และทักษะการเป็นล่ามภาษามือ

๒.๖ พัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตล่ามภาษามือ โดยให้ทุนสนับสนุนการศึกษา เพื่อเป็นล่ามภาษามือ การผลิตและการบริการล่ามภาษามือทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมทั้งเชิญผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาช่วยฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการผลิตล่ามภาษามือในประเทศไทย

๒.๗ พัฒนา CODA - Children of Deaf Adults ให้เป็นล่ามภาษามือ เพื่อให้การผลิตและบริการล่ามภาษามือมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๘ ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนา เกี่ยวกับคนหูหนวก และล่ามภาษามืออย่างกว้างขวาง ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ พร้อมทั้งสนับสนุนคนหูหนวก ล่ามภาษามือ และผู้เกี่ยวข้องให้ร่วมเป็นผู้วิจัยด้วย

๓. การพัฒนางานบริการล่ามภาษามือ ควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๓.๑ จัดทำยุทธศาสตร์ล่ามภาษามือระยะที่ ๒ เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนล่ามภาษามือ การให้ทุนการศึกษาสาขาล่ามภาษามือ และการบรรจุตำแหน่งล่ามภาษามือในส่วนราชการ

๓.๒ สร้างความรู้ความเข้าใจ และเจตคติเชิงสร้างสรรค์แก่สังคมโดยรวมและหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน เรื่อง คนหูหนวก ล่ามภาษามือ ตลอดจนประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ สนับสนุนการพัฒนาบริการของศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย (Thai Telecommunication Relay Service :TTRS) ให้ครอบคลุมทั้งการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันของคนหูหนวก พร้อมทั้งส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ให้บริการอย่างทันสมัย

๓.๔ สนับสนุนการจัดตั้งและเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเครือข่ายล่ามภาษามือในจังหวัดต่างๆ ของสมาคมล่ามภาษามือแห่งประเทศไทยในการให้บริการล่ามภาษามือ

๓.๕ สนับสนุนการจัดตั้ง “สภาวิชาชีพล่ามภาษามือ” เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของล่ามภาษามือ

๓.๖ ปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยบริการล่ามภาษามือ พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อพัฒนาล่ามภาษามือให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และทันสมัยอยู่เสมอ เช่น การกำหนดประเภทและมาตรฐานของล่ามภาษามือแต่ละด้าน การประเมินศักยภาพ และการจัดแจ้งล่ามภาษามือ เป็นต้น

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานผลการพิจารณาศึกษา

เรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ

ก - ฉ

บทที่ ๑ บทนำ

- ๑.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา
- ๑.๒ วัตถุประสงค์
- ๑.๓ ขอบเขตของการพิจารณาศึกษา
- ๑.๔ วิธีการพิจารณาศึกษา
- ๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑

๑

๒

๒

๒

๒

บทที่ ๒ การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก

- ๒.๑ สถานการณ์ของการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก
 - ๒.๑.๑ สมาคมคนหูหนวกจังหวัดนครพนม
 - ๒.๑.๒ โรงเรียนพญาไท
 - ๒.๑.๓ โรงเรียนภัทรญาณวิทยา
 - ๒.๑.๔ โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม
 - ๒.๑.๕ โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระบรมราชูปถัมภ์
 - ๒.๑.๖ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)
 - ๒.๑.๗ วิทยาลัยการอาชีพพุทธรักษา
 - ๒.๑.๘ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)
 - ๒.๑.๙ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
 - ๒.๑.๑๐ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)
 - ๒.๑.๑๑ แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐบาล
 - ๒.๑.๑๒ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)
 - ๒.๑.๑๓ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ
- ๒.๒ ปัญหา / อุปสรรคต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก
- ๒.๓ ข้อเสนอแนะต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก
 - ๒.๓.๑ ข้อเสนอแนะด้านครูสอนนักเรียนหูหนวก
 - ๒.๓.๒ ข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอน
 - ๒.๓.๓ ข้อเสนอแนะด้านคนหูหนวก
 - ๒.๓.๔ ข้อเสนอแนะด้านครอบครัวของนักเรียนหูหนวก
 - ๒.๓.๕ ข้อเสนอแนะด้านบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓

๓

๓

๓

๓

๔

๔

๔

๕

๕

๖

๖

๖

๖

๖

๖

๖

๙

๙

๙

๑๐

๑๑

๑๑

บทที่ ๓ การผลิตล่ามภาษามือ	๑๓
๓.๑ สถานการณ์ของการผลิตล่ามภาษามือ	๑๓
๓.๑.๑ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล	๑๓
๓.๑.๒ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	๑๓
๓.๒ ปัญหา / อุปสรรคต่อการผลิตล่ามภาษามือ	๑๔
๓.๓ ข้อเสนอแนะต่อการผลิตล่ามภาษามือ	๑๕
๓.๓.๑ ด้านนิติบัญญัติ	๑๕
๓.๓.๒ ด้านนโยบาย / ยุทธศาสตร์	๑๕
๓.๓.๓ ด้านบุคลากร	๑๖
๓.๓.๔ ด้านกระบวนการผลิตล่ามภาษามือ	๑๖
บทที่ ๔ การบริการล่ามภาษามือ	๑๙
๔.๑ สถานการณ์ของการบริการล่ามภาษามือ	๑๙
๔.๑.๑ หน่วยจัดบริการล่ามภาษามือ	๑๙
๔.๑.๒ ศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย	๑๙
๔.๒ ปัญหา / อุปสรรคต่อการบริการล่ามภาษามือ	๒๐
๔.๓ ข้อเสนอแนะต่อการบริการล่ามภาษามือ	๒๐
บทที่ ๕ กรณีตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก	๒๑
การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ	
โดย นายวิฑูต บุณนาค (คนหูหนวก) อนุกรรมการกิจการคนพิการ	
ในคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ	
และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
บทที่ ๖ ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก	๒๓
การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ	
๖.๑ การพัฒนางานจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก	๒๓
๖.๒ การพัฒนางานผลิตล่ามภาษามือ	๒๔
๖.๓ การพัฒนางานบริการล่ามภาษามือ	๒๕
บรรณานุกรม	๒๗
ภาคผนวก	๒๙
ผนวก ก.	- รายนามคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
	- รายนามที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการและเลขานุการประจำคณะกรรมการ
	- รายนามที่ปรึกษาทิตติมศักดิ์คณะกรรมการ
	- รายนามคณะอนุกรรมการ

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา

การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่คนหูหนวกต้องได้รับการรับรอง ค้ำครอง และได้รับการสนับสนุนตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ได้บัญญัติรับรองในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และความเสมอภาคกันของบุคคล โดยมีให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสภาพทางกายหรือสุขภาพรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและสอดคล้องกับการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ เช่น อนุสัญญาด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities: CRPD) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights: UDHR) รวมถึงแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนแม่บทที่ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านคนพิการของประเทศไทย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ตลอดจนคำแถลงนโยบายของรัฐบาล เนื่องจากคนหูหนวกมีข้อจำกัดทางการได้ยิน ไม่สามารถรับรู้ภาษาพูดจากการฟังและไม่สามารถเปล่งเสียงภาษาพูดเช่นเดียวกับคนทั่วไป จึงต้องสื่อสารด้วย “ภาษามือ” ซึ่งประกอบไปด้วยแบบสะกดนิ้วมือ ภาษามือจึงเป็นภาษาแม่ของคนพิการทางการได้ยิน และมีส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดนโยบายภาษาสำหรับคนพิการทางการได้ยินในแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ “ภาษามือไทย” คงเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนคนพิการทางการได้ยิน และเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร การเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทางการได้ยิน^๑

สาระสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือนั้น คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการได้มุ่งเน้นพิจารณาศึกษาเรื่องที่มีผลกระทบต่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนหูหนวกเป็นอย่างยิ่ง รวม ๓ ประเด็นสำคัญ ได้แก่ ๑) การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก ๒) การผลิตล่ามภาษามือ และ ๓) การให้บริการล่ามภาษามือ ซึ่งทั้ง ๓ ประเด็นล้วนเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกัน สำหรับคนหูหนวก มีการสอนภาษามือควบคู่กับการเขียนการอ่านภาษาไทย เนื่องจากการสื่อสารสำหรับคนหูหนวกถือเป็นเรื่องสำคัญ และมีปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องกัน คือ การขาดแคลนล่ามภาษามือ จึงต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเพิ่มการผลิตล่ามภาษามือ ให้ทุนสำหรับผู้เรียนล่ามภาษามือ รวมถึงสร้างหลักประกันด้านอาชีพให้กับผู้เรียนล่ามภาษามือเช่นเดียวกับอาชีพขาดแคลนอื่นๆ เป็นต้น ทั้งนี้ ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันเพื่อนำไปสู่เป้าหมายให้คนหูหนวกทุกคนอ่านออกเขียนได้ และระบบการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวกในประเทศไทยมีประสิทธิภาพ

การพิจารณาศึกษาครั้งนี้ คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการได้ติดตามสถานการณ์และปัญหาอุปสรรคของทั้ง ๓ เรื่อง ดังกล่าวข้างต้น รวมถึงนำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะหรือกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการดำเนินงานตามหลักการบูรณาการงานของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ”

^๑ สุขสิริ ด่านธนวนิช และสุพิน นายอง. วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล. จิตประภา ศรีอ่อน. สถาบันมานพ้าเพื่อการวิจัยและพัฒนาหูหนวก. บทสรุปสำหรับผู้บริหาร การศึกษาคนหูหนวกไทย

และดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการจะสนับสนุนโดยดำเนินการทางนิติบัญญัติต่อไป

คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่า การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนหูหนวก จึงมอบหมายให้คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการพิจารณาการศึกษาเรื่องดังกล่าว และจัดทำข้อเสนอแนะต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ เสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อพิจารณาการจัดการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ
- ๒) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ

๑.๓ ขอบเขตของการพิจารณาศึกษา

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ได้กำหนดขอบเขตการพิจารณาศึกษา โดยการพิจารณาศึกษาและติดตามผลสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคจากการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และจัดทำข้อเสนอแนะต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ เสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไป

๑.๔ วิธีการพิจารณาศึกษา

๑) เชิญบุคคลและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณา อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สมาคม มูลนิธิ และสถาบันทางการศึกษา

๒) ศึกษาข้อมูล ข้อเท็จจริง เอกสารจากหน่วยงาน เอกสารวิชาการ รายงานวิจัย และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑) รับทราบผลสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิต และการให้บริการล่ามภาษามือ

๒) รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการให้บริการล่ามภาษามือ พร้อมทั้งนำเสนอข้อเสนอแนะต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการให้บริการล่ามภาษามือต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ รัฐบาลกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการให้บริการล่ามภาษามือต่อไป

๓) ได้เผยแพร่รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการให้บริการล่ามภาษามือต่อผู้เกี่ยวข้อง ประชาชน และผู้สนใจ

บทที่ ๒

การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก

๒.๑ สถานการณ์ของการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก

ผู้เข้าร่วมประชุมได้แจ้งสถานการณ์ปัจจุบันของการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก ประกอบด้วยสาระสำคัญ รวม ๑๓ ประเด็น ดังนี้

๒.๑.๑ สมาคมคนหูหนวกจังหวัดนครพนม ได้จัดตั้งศูนย์ดูแลเด็กเล็กหูหนวก ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน อายุประมาณ ๓ - ๔ ขวบ โดยเข้าไปค้นหานักเรียนหูหนวกที่อยู่กับครอบครัวในชุมชน เพื่อนำเด็กเข้ามาเรียนรู้เรื่องภาษามือและทักษะชีวิตต่างๆ ของนักเรียนหูหนวก โดยเด็กเรียนอยู่ที่ศูนย์ประมาณ ๑ - ๒ ปี แล้วจึงส่งเด็กไปเรียนต่อที่โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดมุกดาหาร แต่เนื่องจากโรงเรียนโสตศึกษาดังกล่าวอยู่ไกล จึงพบปัญหาว่ามีเด็กหลายคนที่มีพ่อแม่ผู้ปกครองนำกลับมาอยู่บ้าน สมาคมจึงได้ประสานและนำนักเรียนหูหนวกเข้าไปเรียนรวมในโรงเรียนสุนทรวิจิตร ซึ่งเป็นโรงเรียนนักเรียนปกติในจังหวัดนครพนม โดยสมาคมสนับสนุนงบประมาณสำหรับจัดหาล่ามภาษามือเข้าไปช่วยในการสอนนักเรียนหูหนวกดังกล่าว ทั้งนี้ การเรียนรวมกับนักเรียนปกติทำให้เด็กกลุ่มนี้มีการพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างมาก สามารถสื่อสารได้ เขียนได้ และเรียนสองภาษา (ภาษามือไทยและการอ่านเขียนภาษาไทย) นักเรียนหูหนวกสามารถเรียนรวมได้ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งปัจจัยสำคัญในการเรียนของสอนของนักเรียนหูหนวก คือ ครูผู้สอน ล่ามภาษามือ และคนหูหนวกที่ใช้ภาษามือได้ดี ซึ่งมาช่วยในการเรียนการสอน^๖

๒.๑.๒ โรงเรียนพญาไท จัดการเรียนการสอนระดับ อนุบาล - ป.๖ โดยรับเด็กพิการเรียนรวมกับนักเรียนปกติมานานแล้ว มีเด็กพิการหลายประเภททั้งบกพร่องทางการได้ยิน เด็กออทิสติก เด็กพิการทาง สติปัญญา และเด็กพิการทางการเรียนรู้ ทั้งนี้ เด็กพิการส่วนใหญ่เป็นเด็กบกพร่องทางการได้ยิน ซึ่งเรียนรวมกับนักเรียนปกติและก่อนเด็กจะเข้าไปเรียนรวมจะจัดทำแผนการศึกษารายบุคคล เพื่อดูระดับความสามารถและระดับการสูญเสียการได้ยินของเด็กก่อน แต่นักเรียนพิการทางการได้ยินของโรงเรียนพญาไทส่วนใหญ่จะสูญเสียการได้ยินระดับต่ำกว่า ๙๐ เดซิเบล (หูตึง) หรือได้รับการผ่าตัดใส่ประสาทหูเทียมมาแล้ว นักเรียนจึงสามารถสื่อสารได้โดยไม่ต้องใช้ล่ามภาษามือเลย ใช้วิธีฝึกพูดและแก้ไขการพูด ไม่มีการใช้ล่ามภาษามือ ทั้งนี้ เด็กสามารถเรียนรวมได้ดีและใช้ภาษาไทยสื่อสารได้ ดังนั้น โรงเรียนพญาไทจึงไม่มีปัญหาเรื่องล่ามภาษามือ

๒.๑.๓ โรงเรียนภัทรญาณวิทยา จัดการเรียนการสอนระดับ ม.๑ - ม. ๖ ได้เริ่มต้นจัดการเรียนการสอนนักเรียนหูหนวกร่วมกับนักเรียนปกติด้วยการรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐมมาเรียนรวมกับนักเรียนปกติ ซึ่งในช่วงแรกได้รับความอนุเคราะห์

^๖ เอกสารประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการสังคมกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (๒๕๕๙). วันพุธที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๒๕๐๒ ชั้น ๒๕ อาคารสุขประพฤติ. เรื่อง ประวัติการทำศูนย์ และหลักสูตรเตรียมความพร้อมเด็กหูหนวกก่อนเรียนร่วม. สมาคมคนหูหนวกจังหวัดนครพนม

จาก ดร. มลิวลย์ ธรรมแสง เข้าไปสอนภาษามือให้กับครูผู้สอน เพื่อให้ครูได้เรียนรู้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนหูหนวก และจากนั้นโรงเรียนก็ได้จัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนหูหนวกมาอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐมได้ส่งครูล่ามภาษามือมาช่วยในการเรียนการสอนของนักเรียนหูหนวกด้วย จำนวน ๑ คน ซึ่งทำหน้าที่ในการสื่อสารช่วยครูในชั้นเรียน แต่ก็ยังไม่ครบทุกชั้นเรียน ในขณะที่มีนักเรียนหูหนวกจากโรงเรียนโสตศึกษามาเรียนอยู่ในชั้นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๖ คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๒ คน อย่างไรก็ตาม โรงเรียนภัทรญาณวิทยาถือเป็นโรงเรียนในจังหวัดนครปฐมที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนนักเรียนหูหนวกและเด็กพิการประเภทอื่นร่วมกับนักเรียนปกติเพื่อเป็นการให้โอกาสเด็กพิการในด้านการศึกษา ทั้งนี้ การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนหูหนวกในภาพรวมอยู่ในระดับดี

การจัดการเรียนการสอนนักเรียนหูหนวกของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา ถือเป็นจุดที่น่าสนใจมาก เนื่องจากโรงเรียนมีบรรยากาศการต้อนรับเด็ก โรงเรียนมีการทำความเข้าใจเพื่อนักเรียนด้วยกัน จึงทำให้เด็กมีความสุขที่จะเรียนรู้และประสบความสำเร็จในการเรียน เช่นเดียวกับการจัดการศึกษานักเรียนหูหนวกของประเทศกัมพูชา โดยเด็กจะเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาครึ่งวันและอีกครึ่งวันไปเรียนรวมในโรงเรียนปกติ มีครูล่ามภาษามือหรือครูประจำชั้นของโรงเรียนโสตศึกษาไปพร้อมนักเรียนหูหนวก และกลับมาช่วยทบทวนการเรียนด้วย

๒.๑.๔ โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ส่งนักเรียนจำนวนหนึ่งไปเรียนรวมที่โรงเรียนภัทรญาณวิทยา โดยส่งครูล่ามภาษามือไปพร้อมกับเด็กด้วย จำนวน ๑ คน เพื่อทำหน้าที่ดูแลนักเรียนหูหนวกในระดับชั้น ม. ๖ โดยเด็กนักเรียนที่ไปเรียนรวมที่โรงเรียนภัทรญาณวิทยา มีตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ซึ่งสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองและมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐมนั้น จำเป็นต้องมีครูหูหนวก ในฐานะที่เป็นเจ้าของภาษาและใช้ภาษามือไทยในการสื่อสาร ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนนักเรียนหูหนวก แต่ปัจจุบันโรงเรียนมีครูหูหนวกซึ่งสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาหูหนวกศึกษาเพียง ๗ คน ทั้งนี้ โรงเรียนมีบทบาทหน้าที่ที่ต้องดำเนินการตามนโยบายต่าง ๆ อาทิ โครงการเรียนรวม โครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โครงการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ เป็นต้น เนื่องจากเป็นโรงเรียนประจำ เวลาส่วนใหญ่ของเด็กจะอยู่กับครูจึงต้องทำหน้าที่ปลูกฝัง สร้างความตระหนัก และหล่อหลอมให้นักเรียนหูหนวกเป็นคนที่มีความประพฤติดี พัฒนาศักยภาพให้เต็มตามศักยภาพที่มีอยู่ รวมทั้งโรงเรียนจะต้องมีหน้าที่ในการเตรียมความพร้อมเพื่อให้เด็กเหล่านี้เข้าสู่การศึกษาในระดับอุดมศึกษาระดับอาชีวศึกษาหรือในสถานประกอบการเพื่อมีอาชีพ มีอนาคต และพึ่งพาตนเองต่อไป

๒.๑.๕ โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ จัดการเรียนการสอนระดับ อนุบาล - ม. ๖ แบ่งนักเรียนพิการทางการได้ยิน เป็น ๓ กลุ่ม คือ (๑) นักเรียนหูหนวก (๒) เด็กหูตึง และ (๓) เด็กที่ผ่าตัดฝังประสาทหูเทียม จัดการเรียนการสอนแบบระบบรวม และส่วนใหญ่ทุกคนต้องใช้ภาษามือ

๒.๑.๖ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน หรือ สช. มีอำนาจหน้าที่ดูแลโรงเรียน ในสังกัดเอกชนหลากหลายรูปแบบและประเภทหนึ่ง คือ การศึกษาพิเศษ ซึ่งเป็นโรงเรียนเฉพาะทางที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องในแต่ละด้าน โดยทั่วประเทศมี จำนวน ๑๘ โรงเรียน โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยเฉพาะมี

จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงเรียนอนุบาลโสตพัฒนา ตั้งอยู่ที่จังหวัดชลบุรีจัดการศึกษาให้กับนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล ๑ - อนุบาล ๓ และในปีการศึกษา ๒๕๕๙ มีนักเรียนจำนวน ๔๒ คน นอกจากนี้ มีเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเข้าซ้อนกับความพิการประเภทอื่น จำนวน ๕ คน เรียนอยู่ที่โรงเรียนการศึกษาคนตาบอดและคนตาบอดพิการเข้าซ้อนลพบุรี จังหวัดลพบุรี ทั้งนี้ สข. ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียนเอกชน ประเภทการศึกษาพิเศษ โดยมีเงินสนับสนุนสำหรับครูเป็นค่าตอบแทนรายเดือน ซึ่งได้รับเช่นเดียวกับครูโรงเรียนรัฐบาลที่สอนนักเรียนพิการ มีคูปองอุดหนุนสื่อสิ่งอำนวยความสะดวก คนละ ๒,๐๐๐ บาท เช่นเดียวกับนักเรียนพิการทั่วประเทศ และมีเงินอุดหนุนสำหรับนักเรียนพิการที่เรียนอยู่ในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ กรณีนักเรียนพิการแบบอยู่ประจำ คนละ ๓๓,๒๗๕.๕๐ ต่อคนต่อปี และนักเรียนพิการแบบไปกลับ คนละ ๑๙,๓๘๐.๕๐ ต่อคนต่อปี

๒.๑.๗ วิทยาลัยการอาชีพพุทธมณฑล สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา ได้จัดการศึกษาสำหรับคนพิการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้รับงบประมาณการสนับสนุนศูนย์บริการนักศึกษาพิการ (Disability Support Service : DSS) แต่ไม่มีระเบียบและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน จำนวนนักศึกษาพิการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีจำนวน ๗๐๐ คน และปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เพิ่มจำนวนขึ้นเป็น ๘๕๐ คน วิทยาลัยการอาชีพพุทธมณฑลมีนักเรียนหูหนวก จำนวน ๖๔ คน วิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรีจัดการศึกษาระดับประกาศวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน ๒๖ คน การจัดการเรียนการสอนนักเรียนหูหนวกในระบบของอาชีวศึกษามีปัญหาในการทำงานร่วมกับคนปกติ จึงได้ปรับระบบการเรียนการสอนเป็นอาชีวศึกษาทวิภาคี ปรับหลักสูตรให้เด็กเรียนในวิทยาลัย ๑ ปี และไปฝึกงานที่สถานประกอบการ ๑ ปี โดยทำข้อตกลงร่วมกับสถานประกอบการ ในการฝึกงานของนักเรียนที่สถานประกอบการนั้น โดยได้รับเงินจากกองทุนสนับสนุนและส่งเสริมพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการจัดทำโครงการให้ล่ามภาษามือเข้าไปช่วยนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการทุกวันหยุด (เสาร์) เพื่อพูดคุยกับสถานประกอบการด้วย นอกจากนี้ ได้มีงบประมาณเพื่อสนับสนุนวิทยาลัยที่มีเด็กพิการเข้าเรียนมากกว่า ๑๐ คน ให้สามารถจ้างผู้ดูแลคนพิการได้ เดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท อย่างไรก็ตาม วิทยาลัยสารพัดช่างสุรินทร์ ได้รับงบประมาณสนับสนุนเรื่องล่ามภาษามือไปแล้ว ๒ ปี แต่ก็ยังไม่สามารถจัดหาล่ามภาษามือได้

นักเรียนหูหนวกที่จบการศึกษาจากอาชีวศึกษานั้น สถานประกอบการรับทำงานแน่นอน เนื่องจากมีกฎหมายกำหนดไว้ และนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยการอาชีพพุทธมณฑลและวิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี มีงานทำร้อยละ ๘๐ เงินเดือนขั้นต่ำเริ่มที่ ๑๒,๐๐๐ บาท ถือว่าภาพรวมของอาชีวศึกษาเริ่มมีทิศทางไปในทางที่ดี

๒.๑.๘ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สํารวจพบว่านักศึกษาพิการระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๘ มีจำนวน ๒,๙๐๗ คน จำแนกประเภทความพิการ ๙ ประเภท ได้แก่ (๑) บกพร่องทางการเห็น จำนวน ๔๖๖ คน (๒) บกพร่องทางการได้ยิน จำนวน ๖๕๑ คน (๓) บกพร่องทางสติปัญญา จำนวน ๑๒๖ คน (๔) บกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ จำนวน ๑,๑๗๔ คน (๕) บกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน ๗๒ คน (๖) บกพร่องทางพฤติกรรม อารมณ์และสมาธิสั้น จำนวน ๑๒๔ คน (๗) บกพร่องทางการพูด และภาษา จำนวน ๒๗ คน (๘) ออทิสติก จำนวน ๒๔๕ คน และ (๙) พิการซ้อน จำนวน ๒๒ คน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ผลักดันให้มีศูนย์บริการ

นักศึกษาพิการ (Disability Support Service :DSS) ปัจจุบันมี ๓๕ แห่งกระจายทั่วประเทศ โดยศูนย์จะมีระบบรองรับที่จะช่วยอำนวยความสะดวก ให้กับคนพิการแต่ละประเภท

๒.๑.๙ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกที่ผลิตครูการศึกษาพิเศษ แต่ต้องปิดลงเมื่อ ๔ ปีที่ผ่านมา เนื่องจากได้รับเหตุผลว่าการผลิตครูการศึกษาพิเศษ ถ้าไปสอนในระดับประถม ศึกษาที่มีกลุ่มสาระสูงขึ้น ซึ่งเน้นหนักรายวิชาเป็นรายกลุ่มสาระ ครูการศึกษาพิเศษจะไม่สามารถสอนได้ ซึ่งแท้จริงแล้วครูการศึกษาพิเศษไม่ได้ทำหน้าที่สอนรายวิชาหรือสาระต่าง ๆ โดยตรงในฐานะเป็นผู้ที่สนับสนุนครูประจำรายวิชานั้น แต่ปัจจุบันได้รับเสียงสะท้อนว่าผู้ที่เรียนครูการศึกษาพิเศษ ไม่จบการศึกษาพิเศษมาโดยตรง แต่ส่วนใหญ่เป็นการเรียนต่อยอดมาจากสาขาอื่น

๒.๑.๑๐ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือ กศน. ได้จัดการศึกษาให้กับคนพิการ โดยมีผู้เรียนคนพิการที่เรียนการศึกษาระดับพื้นฐานนอกระบบกับ กศน. จำนวน ๑๕,๑๐๔ คน ครูผู้สอนคนพิการ จำนวน ๑,๐๐๘ คน ทั่วประเทศ นักเรียนพิการทางการได้ยิน จำนวน ๑,๓๑๙ คน ซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาของ กศน. มีทั้งที่ผู้เรียนคนพิการเรียนร่วมกับคนปกติ เรียนแบบเฉพาะกลุ่มคนพิการ และเรียนแบบกึ่งโฮมสคูล (Home School) ซึ่งครูผู้สอนคนพิการของ กศน. เดินทางไปจัดการเรียนการสอนให้กับกลุ่มคนพิการที่บ้าน ทั้งนี้ กลุ่มผู้เรียนคนพิการที่อยู่ในชุมชน มีหลากหลายประเภทความพิการที่เข้ามาเรียนกับกลุ่มครู*

๒.๑.๑๑ รัฐบาลกำลังพยายามดำเนินการในประเด็นการบรรจุครูหูหนวก ขณะนี้รัฐบาลได้สนับสนุนให้คนพิการมาทำงานในระบบราชการมากขึ้น โดยกำหนดให้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ส่วนราชการ จะต้องรับคนพิการเข้ามาทำงานให้ครบตามอัตราส่วนที่กฎหมายกำหนด

๒.๑.๑๒ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้ออกระเบียบสำหรับให้คนพิการสอบแข่งขันระหว่างคนพิการด้วยกันหรือสามารถสอบบรรจุเป็นกรณีพิเศษได้ ซึ่งในอนาคตข้าราชการครูก็อาจจะมีการออกระเบียบ ในลักษณะดังกล่าวเช่นกัน ทั้งนี้ เพื่อให้คนพิการได้เป็นครูคนพิการได้อย่างเต็มภาคภูมิและสามารถทำหน้าที่ได้เป็นอย่างดี โดยยึดหลักการว่าประสพการณ์มีความสำคัญยิ่งกว่าวุฒิการศึกษา

๒.๑.๑๓ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ ได้มีบทบาทสำคัญมากในการช่วยส่งเสริมและพัฒนาด้านการศึกษาสำหรับนักเรียนพิการ

๒.๒ ปัญหา / อุปสรรคต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก จำแนกเป็น ๖ ด้าน ดังนี้

๒.๒.๑ ปัญหา / อุปสรรคด้านครูการศึกษาพิเศษ จำแนกเป็น ๓ ประเด็น ดังนี้

๑) ขาดครูสอนนักเรียนหูหนวก ทั้งครูการศึกษาพิเศษ ครูสอนรายวิชา และครูหูหนวกเพราะสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนคนหูหนวกไม่ได้รับการจัดสรรอัตราตำแหน่งครูอย่าง

* เอกสารประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง ข้อมูลการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน. วันพุธที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๙. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.).

เหมาะสม และไม่มีการผลิต ทั้งครูการศึกษาพิเศษเฉพาะทางหรือสาขาวิชาหลักหรือรายกลุ่มสาระเพื่อสอนคนหูหนวก นอกจากนั้น มหาวิทยาลัยสวนดุสิตซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกที่ผลิตครูการศึกษาพิเศษได้หยุดการผลิตเมื่อ ๔ ปีที่ผ่านมา เนื่องจากได้รับเหตุผลว่าครูการศึกษาพิเศษไม่สามารถสอนรายกลุ่มสาระ

จำนวนครู - ระยะเวลา ๑๕ ปีที่ผ่านมา จากข้อมูลการผลิตบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหูหนวกศึกษา (บัณฑิตที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน) วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา ๒๕๔๓ - ๒๕๕๘ มีจำนวนครูสอนเด็กหูหนวก จำนวน ๖๙ คน ทำงานบริษัท จำนวน ๑๐๓ คน ประกอบอาชีพอื่น จำนวน ๓๗ คน ไม่มีงานทำ จำนวน ๒๗ คน และรับราชการจำนวน ๕ คน^๔

๒) ขาดองค์ความรู้ด้านการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก ที่เป็นสากล และทันสมัย เป็นเหตุให้ครูการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่ทำหน้าที่สอนคนหูหนวกโดยที่ไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษามือ ทั้งในการสนทนาทั่วไปและในการเรียนการสอนสาขาวิชาต่างๆ จึงต้องจัดให้ครูประจำรายวิชา ซึ่งไม่ได้จบครูการศึกษาพิเศษ ไม่มีความรู้เรื่องนักเรียนหูหนวก ไม่เคยเรียนการสื่อสารด้วยภาษามือ ไม่ได้รับการฝึกสอนกับนักเรียนหูหนวกโดยตรง และส่วนใหญ่จบการศึกษาไม่ตรงตามสาระวิชาที่สอน ทำหน้าที่สอนรายวิชาต่างๆ รวมถึงช่วยนักเรียนหูหนวกให้สามารถเรียนร่วมกับนักเรียนปกติได้ ในทางตรงกันข้าม มีการจัดให้ครูการศึกษาพิเศษสอนสาระวิชาที่ไม่เคยศึกษาด้วย

๓) ขาดการใช้อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการต่าง ๆ เช่น เครื่องช่วยฟัง และประสาทหูเทียม เป็นต้น รวมถึง ขาดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ สำหรับจัดการศึกษาให้นักเรียนหูหนวกอย่างเหมาะสม ทั้งถึง หลากหลาย ทันสมัย และเพียงพอต่อการสนับสนุนการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนหูหนวกทั้งในสถานศึกษาเฉพาะคนหูหนวก และสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวม

๒.๒.๒ ปัญหา / อุปสรรคด้านระบบการจัดการศึกษา จำแนกเป็น ๓ ประเด็น ดังนี้

๑) ไม่มีหลักสูตรการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสอนนักเรียนหูหนวก เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาสำหรับนักเรียนปกติทั่วไปมีสาระการเรียนรู้ที่มีเนื้อหา มาก ยุ่งยาก และซับซ้อน

๒) ขาดแคลนล่ามภาษามือ ครูการศึกษาพิเศษ ครูเฉพาะสาขาวิชา และครูหูหนวก ที่เป็นผู้สนับสนุนให้ครูและนักเรียนหูหนวกสามารถจัดการเรียนการสอนแบบสองภาษาที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนแต่ละคน

๓) นักเรียนหูหนวกส่วนใหญ่ไม่ผ่านการวัดความรู้และความคิดวิเคราะห์ ทั้งการสอบ O - NET (Ordinary National Educational Test) ซึ่งเป็นการวัดผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการสอบ A - NET (Advanced National Educational Test) สำหรับโรงเรียนโสตศึกษาที่ใช้หลักสูตรแกนกลาง

๒.๒.๓ ปัญหา / อุปสรรคด้านการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก จำแนกเป็น ๔ ประเด็น ดังนี้

^๔ สุพิน นายอง. ข้อมูลการผลิตบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหูหนวกศึกษา (บัณฑิตที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน) วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา ๒๕๔๗ - ๒๕๕๘

๑) การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวกของประเทศไทย ไม่ให้ความสำคัญต่อนักเรียนหูหนวกก่อนวัยเรียน กล่าวคือ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๔ ปี ถือเป็นช่วงเวลาสำคัญที่สุดของพัฒนาการทางภาษาและสมอง แต่นักเรียนหูหนวกส่วนใหญ่มักได้เริ่มเรียนภาษามือเมื่อเข้าเรียนระดับอนุบาล ซึ่งมีอายุกว่า ๔ ปี และเริ่มเรียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา นักเรียนหูหนวกจึงมีปัญหาด้านอ่านและเขียนภาษาไทย

๒) นักเรียนหูหนวกในโรงเรียนสังกัด สพฐ. ใช้ภาษามือไม่คล่อง เป็นเหตุให้เด็กเรียนรู้และรับข้อมูลได้ไม่สมบูรณ์ ซึ่งมีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านการสื่อสาร ความฉลาดทางอารมณ์ ภาวะผู้นำ การพัฒนาความเชื่อมั่น และการรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เป็นต้น

๓) นักเรียนหูหนวกที่ฝังประสาทหูเทียมไม่มีครูฝึกพูด เพราะเป็นเรื่องใหม่

๔) คนหูหนวกที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมีจำนวนน้อยมาก ทั้งที่หน่วยงานที่จัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวกมีทั้งสิ้น ๓๘ หน่วยงาน มีจำนวนผู้จบการศึกษา ตั้งแต่รุ่นที่ ๑ - ๔ รวม ๒๔๑ คน โดยแบ่งออกเป็น ชาย จำนวน ๑๐๒ คน หญิง จำนวน ๑๓๙ คน ซึ่งในจำนวนผู้จบการศึกษาดังกล่าว มีผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาโท ประมาณ ๒๐ คน ส่วนในระดับปริญญาเอกยังไม่มีผู้จบการศึกษา จะเห็นได้ว่า หากเปรียบเทียบเป็นอัตราส่วนแล้ว ผลปรากฏว่า จำนวนผู้จบการศึกษายังมีจำนวนไม่ถึงร้อยละ ๑ ของจำนวนคนหูหนวกทั้งหมดทั่วประเทศ^๕

๒.๒.๔ ปัญหา / อุปสรรคด้านครอบครัว / ผู้ปกครอง จำแนกเป็น ๔ ประเด็น ดังนี้

๑) ครอบครัวขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องนักเรียนหูหนวก ภาษามือ การศึกษาพิเศษ การเลี้ยงดูนักเรียนหูหนวก และการสร้างสัมพันธภาพระหว่างลูกกับสังคม เป็นต้น ครอบครัวจึงต้องการให้นักเรียนหูหนวกเรียนร่วมกับนักเรียนปกติโดยไม่คำนึงถึงทักษะในการสื่อสารของนักเรียนหูหนวก

๒) ผู้ปกครองไม่สามารถสื่อสารกับนักเรียนหูหนวกได้ ทั้งการใช้ภาษามือและภาษาไทย

๓) ผู้ปกครองไม่นำนักเรียนหูหนวกไปเรียนที่โรงเรียนโสตศึกษาเพราะโรงเรียนอยู่ไกลจากบ้าน

๔) ผู้ปกครองไม่ยอมให้คนหูหนวกที่จบการศึกษาสาขาวิชาหูหนวกศึกษาไปทำงาน โดยเฉพาะ การทำงานในโรงเรียนที่ไม่มีตำแหน่งครู

๒.๒.๕ ปัญหา / อุปสรรคด้านสังคม / คนทั่วไป จำแนกเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

๑) คนทั่วไปขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องคนหูหนวก รวมถึงผลกระทบจากการสูญเสียการได้ยินแต่กำเนิดที่มีผลต่อการสื่อสาร การเรียนรู้ และการคิดวิเคราะห์

๒) คนทั่วไปมีเจตคติที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับความสามารถของคนหูหนวก จึงปิดกั้นคนหูหนวกไม่ให้แสดงศักยภาพและเข้าถึงสิทธิในทุกด้าน

^๕ สุพิน นายอง. ข้อมูลการผลิตบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหูหนวกศึกษา (บัณฑิตที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน) วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา ๒๕๔๗ - ๒๕๕๘

๒.๒.๖ ปัญหา / อุปสรรคด้านบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำแนกเป็น ๔ ประเด็น ดังนี้

- ๑) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่รับนักเรียนหูหนวกเรียนรวมมีจำนวนน้อย
- ๒) การจัดการศึกษาของอาชีวศึกษายังขาดแคลนครูการศึกษาพิเศษ และล่ามภาษามือ
- ๓) ส่งเสริมการเพิ่มจำนวนและพัฒนา
- ๔) สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) ยังไม่เปิดหลักสูตรระยะสั้นสำหรับให้คนหูหนวกที่จบการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ศึกษาต่อเพิ่มเติมตามนโยบาย “การศึกษาตลอดชีวิต”^๖

๒.๓ ข้อเสนอแนะต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก

๒.๓.๑ ข้อเสนอแนะด้านครูสอนนักเรียนหูหนวก จำแนกเป็น ๓ ประเด็น ดังนี้

๑) เพิ่มจำนวนและพัฒนาครูสอนนักเรียนหูหนวก ควรใช้วิธีการคัดเลือก และให้ทุนการศึกษาทุกจังหวัดเพื่อผลิตครูสอนคนหูหนวก ทั้งครูการศึกษาพิเศษ ครูหูหนวก และครูสอนรายวิชาที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

๒) ส่งเสริมการสื่อสารด้วยภาษามือ ควรคัดเลือกครูสอนนักเรียนหูหนวกที่สามารถสื่อสารและถ่ายทอดข้อมูลโดยใช้ภาษามือไทยสื่อสารได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์และวิธีจัดการประเมินในการสอบวิชาชีพครูเฉพาะทางด้านคนหูหนวกโดย เน้นทักษะการใช้ภาษามือไทยเพื่อการสื่อสาร และความเข้าใจวัฒนธรรมของคนหูหนวก

๓) พัฒนาครูสอนนักเรียนหูหนวก ควรแยกครูผู้สอนนักเรียนหูหนวกออกจากครูกลุ่มผู้บริหารที่ไม่มีหน้าที่สอน เพื่อให้ครูผู้สอนนักเรียนหูหนวกใช้เวลาสอนนักเรียนหูหนวกอย่างเต็มที่และมีคุณภาพ พร้อมทั้งพัฒนาครูการศึกษาพิเศษให้มีความความรู้เข้มแข็ง และทันสมัย โดยการให้ทุนศึกษาต่อ และศึกษาดูงานต่างประเทศ รวมถึงเชิญผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาให้ความรู้แก่ครูสอนนักเรียนหูหนวกในประเทศไทย นอกจากนี้ ควรปรับค่าตอบแทนให้ครูสอนนักเรียนหูหนวกอย่างเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้มีความตั้งใจและใส่ใจสอนนักเรียนหูหนวก โดยใช้ระบบ และวิธีจัดการเรียนการสอนที่เป็นสากลและทันสมัยอย่างมีคุณภาพ พัฒนาครูหูหนวกเป็นครูช่วยสอน และครูสอนเสริมนักเรียนหูหนวก พร้อมทั้งสนับสนุนทุนการศึกษาให้คนหูหนวก ไปศึกษาต่างประเทศในสาขาที่สามารถนำมาพัฒนาด้านคนหูหนวกในประเทศไทย

๒.๓.๒ ข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกเป็น ๔ ประเด็น ดังนี้

^๖ เอกสารประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการสังคมกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (๒๕๕๙). เรื่อง ข้อมูลการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน. วันพุธที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๙. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.).

๑) พัฒนาระบบการสื่อสาร ควรสนับสนุนให้คนหูหนวกมีสิทธิสื่อสาร ฟัง และพูด โดยใช้ภาษามือไทย และภาษาอ่าน/เขียนของคนกลุ่มใหญ่ โดยจัดให้นักเรียนหูหนวกได้เริ่มเรียนภาษามือมาตรฐานซึ่งเป็นภาษาแม่ของคนหูหนวก และเริ่มเรียนภาษาไทยซึ่งเป็นฐานการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน ที่สำคัญควรสนับสนุนและพัฒนาระบบการสื่อสารของนักเรียนหูหนวก โดยจัดให้มีล่ามภาษามือซึ่งไม่ใช่ครูในจำนวนที่เพียงพอเพื่อทำหน้าที่เป็นล่ามภาษามือในโรงเรียน โดยแปลและเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดข้อมูล นอกจากนั้น ควรให้บริการล่ามภาษามือในการเรียนระดับอุดมศึกษาโดยนักศึกษาหูหนวกไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

๒) พัฒนาระบบการจัดการศึกษา ควรเปิดกว้างให้มีอิสระทางการจัดการศึกษาอยู่บนพื้นฐานของความรู้ ใช้ระบบการเรียนที่เน้นให้เด็กได้คิด วิเคราะห์ หาคำตอบ และอธิบายเหตุผล กำหนดแนวทางจัดการเรียนการสอนด้วยระบบต่างๆ ตามความต้องการจำเป็นของนักเรียนหูหนวก เช่น การเรียนด้วยภาษามือ ภาษาพูด ระบบรวม และระบบสองภาษา เป็นต้น พร้อมทั้งเปลี่ยนผ่านระบบการเรียนในโรงเรียนเฉพาะนักเรียนหูหนวกไปสู่การเรียนรวมในโรงเรียนกับนักเรียนปกติทั่วไป โดยเน้นทักษะวิชาชีพในโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนหูหนวกได้ฝึกวิชาชีพในสถานประกอบการ มีอาชีพรองรับ และสามารถทำงานได้ นอกจากนั้น ควรพัฒนาระบบการเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษาเพื่อให้นักเรียนหูหนวกสามารถต่อยอดไปยังระดับอุดมศึกษา ในขณะเดียวกัน ควรจัดระบบการศึกษาตลอดชีวิตให้กับคนหูหนวกที่ไม่เคยได้รับการศึกษา หรือต้องการศึกษาต่อในทุกระดับอย่างเหมาะสม มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

๓) พัฒนาหลักสูตรการศึกษาของนักเรียนหูหนวก ควรปรับหลักสูตรกลางสำหรับเด็กทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการโดยเฉพาะการปรับและพัฒนาหลักสูตร ๕ กลุ่มสาระหลัก ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษและสังคม ให้เป็นหลักสูตรเฉพาะของนักเรียนหูหนวกที่มีความเป็นสากลและทันสมัย พร้อมทั้งจัดกลไกสนับสนุนการเรียนการสอนให้นักเรียนหูหนวกสามารถเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาทั้งด้านความรู้ ทักษะและประสบการณ์ต่าง ๆ ในระดับเดียวกับเด็กทั่วไปมากที่สุด

๔) พัฒนาสื่อการเรียนการสอน ควรสนับสนุนงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนหูหนวกซึ่งสื่อสารโดยใช้ภาษามือไทย เช่น ใช้วีดิทัศน์ที่มีคำบรรยายแทนเสียงซึ่งสามารถเข้าใจได้ มีจอล่ามภาษามือและคำบรรยาย แทนเสียงในทุกสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนคนหูหนวก เป็นต้น

๒.๓.๓ ข้อเสนอแนะด้านคนหูหนวก จำแนกเป็น ๖ ประเด็นที่ควรดำเนินการ ดังนี้

๑) ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนหูหนวกอย่างเป็นองค์รวมและเป็นระบบ ตั้งแต่เกิดจนตาย

๒) คัดกรองความพิการทางการได้ยินตั้งแต่แรกเกิด โดยกระทรวงสาธารณสุข

๓) จัดทำระบบและกลไกที่ทันสมัยเพื่อส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนหูหนวก

๔) ให้สิทธินักเรียนหูหนวกเลือกโรงเรียน ว่าต้องการเรียนรวมในโรงเรียนปกติหรือโรงเรียนสอนคนหูหนวก

๕) จัดบริการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนหูหนวกตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๔ ปี ซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญที่สุดของพัฒนาการทางภาษาและพัฒนาการทางสมอง

๖) ส่งเสริมให้คนหูหนวกเป็นผู้วิจัยและพัฒนาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคนหูหนวก

๒.๓.๔ ข้อเสนอแนะด้านครอบครัวของนักเรียนหูหนวก จำแนกเป็น ๒ ประเด็น ที่ควรดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดทำแผนช่วยเหลือผู้ปกครอง / ครอบครัว และเด็กเป็นรายบุคคลตั้งแต่เด็กวัยแรกเกิดหรือแรกพบความพิการ และปฏิบัติตามแผนอย่างเป็นรูปธรรม ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

๒) สอนพ่อแม่หูหนวกให้เรียนรู้ภาษามือและสื่อสารกับลูกได้

๒.๓.๕ ข้อเสนอแนะด้านบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำแนกเป็น ๕ ประเด็น ที่ควรดำเนินการ ดังนี้

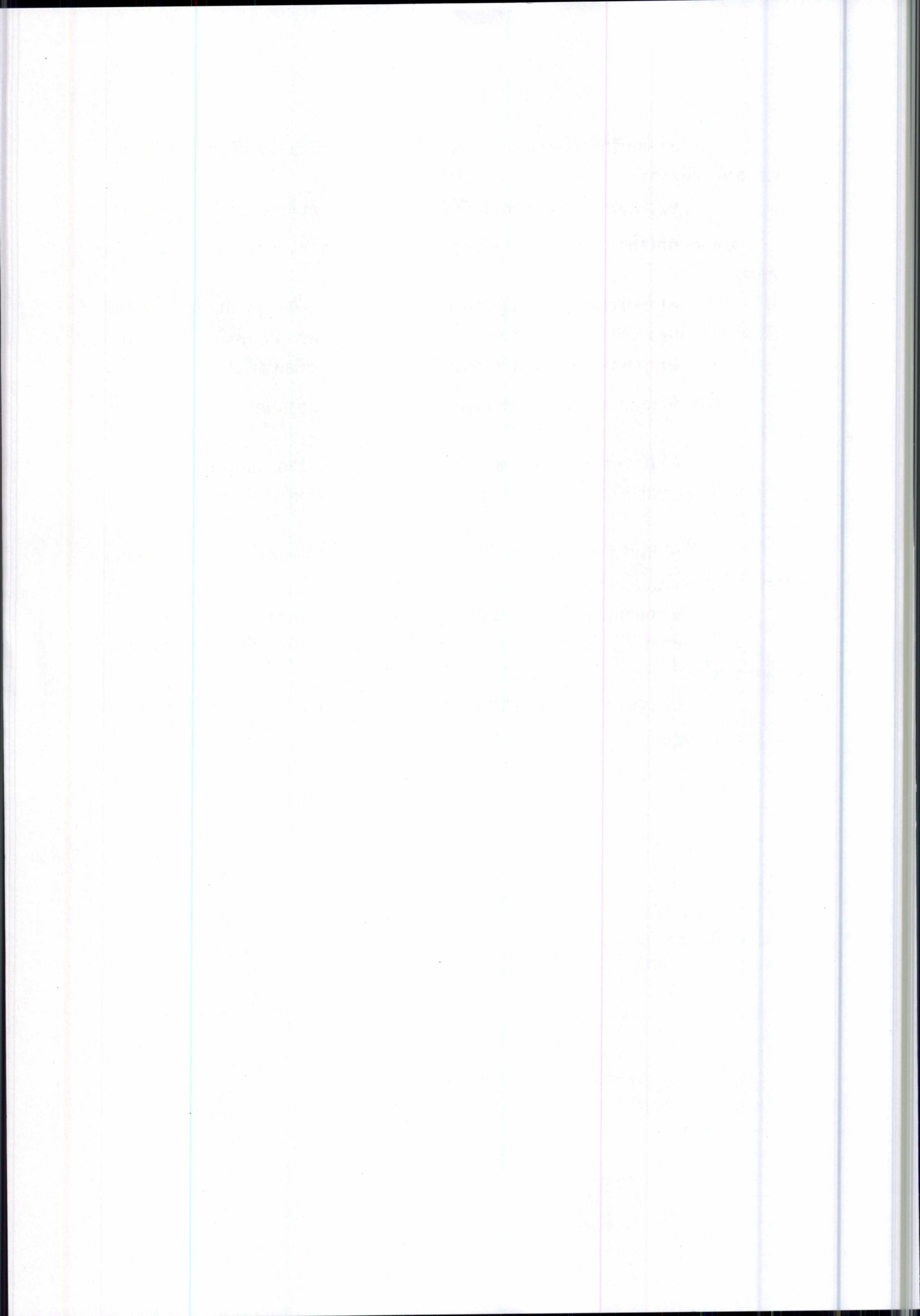
๑) กระทรวงสาธารณสุข ควรสนับสนุนด้านการคัดกรองเด็กหูหนวก และบริการให้คนหูหนวกใช้อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ และเทคโนโลยี เช่น เครื่องช่วยฟัง การผ่าตัดประสาทหูเทียม เป็นต้น

๒) วิทยาลัยราชสุดา ควรทำโครงการผลิตครูหูหนวกที่เคยดำเนินการมาแล้วเพื่อผลิตครูหูหนวกสำหรับสอนพ่อแม่ และผู้ปกครองของนักเรียนหูหนวก

๓) สถาบันอุดมศึกษา ควรเร่งผลิตครูสอนคนหูหนวกเพิ่มขึ้น

๔) หน่วยงานวิจัยและพัฒนาควรดำเนินการวิจัยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคนหูหนวกเพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนคนหูหนวกให้เป็นนักวิจัยด้วย

๕) รัฐบาลควรจัดงบประมาณสนับสนุนเครื่องช่วยฟัง และการผ่าตัดประสาทหูเทียมสำหรับคนหูหนวกทุกคน

บทที่ ๓ การผลิตล่ามภาษามือ

๓.๑ สถานการณ์ของการผลิตล่ามภาษามือ

๓.๑.๑ วิทยาลัยราชสุตา ได้เคยจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตล่ามภาษามือ จำนวน ๔ หลักสูตร ได้แก่ (๑) หลักสูตรประกาศนียบัตรล่ามภาษามือไทย หลักสูตร ๑.๕ ปี (๒) หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาล่ามภาษามือไทย หลักสูตร ๑ ปี (๓) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหุนวศึกษา ซึ่งมีวิชาเอกล่ามภาษามือไทย หลักสูตร ๕ ปี และ (๔) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาล่ามภาษามือไทย หลักสูตร ๔ ปี^๗ แต่ด้วยข้อจำกัดของตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่กำหนดให้หลักสูตรปริญญาตรีต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๕ คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จบการศึกษาขั้นต่ำระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน^๘ ดังนั้น ภาควิชาหุนวศึกษา วิทยาลัยราชสุตา จึงต้องเสนอขอปิด ๓ หลักสูตร เพื่อใช้ศักยภาพของอาจารย์ในภาควิชาเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหุนวศึกษา หลักสูตร ๕ ปี โดยมีแนวทางจะรับนักศึกษาที่มีการได้ยื่นเพิ่มขึ้นเพื่อผลิตบัณฑิตล่ามภาษามือให้เพียงพอกับความต้องการของตลาดแรงงาน

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหุนวศึกษา เป็นหลักสูตร ๕ ปี มีแนวทางจะรับนักศึกษาที่มีการได้ยื่นเพิ่มขึ้นเพื่อผลิตบัณฑิตล่ามภาษามือให้เพียงพอกับความต้องการของตลาดแรงงาน จึงทำให้ปัจจุบันวิทยาลัยราชสุตาได้ดำเนินเปิดสอนเฉพาะหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหุนวศึกษา ซึ่งมีวิชาเอกล่ามภาษามือไทย หลักสูตร ๕ ปี เท่านั้น อย่างไรก็ตาม วิทยาลัยราชสุตาได้ผลิตล่ามภาษามือไปแล้วทั้งสิ้น จำนวน ๒๔๖ คน ปัจจุบันอยู่ระหว่างการศึกษ จำนวน ๒๕ คน ผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้วได้งานทำ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ อาชีพครู ร้อยละ ๓๒ อาชีพล่ามภาษามือ ร้อยละ ๕๐ และอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ ๑๘

๓.๑.๒ มหาวิทยาลัยสวนดุสิตเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีนักศึกษาพิการทางการได้ยินมากที่สุดจำนวนกว่าร้อยคน และปัญหา คือ ล่ามภาษามือไม่เพียงพอ ซึ่งมีจำนวน ๖ คน ต้องรับผิดชอบนักศึกษาหุนวชั้นปี ที่ ๑ หลายวิชา ดังนั้น จึงไม่สามารถจะจัดการศึกษาที่จะสามารถนำล่ามภาษามือเข้าไปได้เต็มที่ นอกจากนั้น การจำกัดในเรื่องการให้ความรู้หรือแปลก็ไม่เพียงพอ

สืบเนื่องจากประเทศไทยได้มีการประกาศนโยบายภาษาแห่งชาติ โดยราชบัณฑิตสภาเป็นเจ้าภาพหลักในเรื่องนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้เข้ามาร่วมดำเนินการกันอย่างใกล้ชิด นโยบายภาษาแห่งชาติ ประกอบด้วยนโยบายย่อย ๖ ด้าน รวมถึงนโยบายภาษาสำหรับคนพิการทางการเห็นและคนหูหนวก กล่าวคือ นโยบายภาษาสำหรับการแปล ล่ามภาษามือแปล และล่ามภาษามือ ทั้งนี้ การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ ตามนโยบายภาษาแห่งชาติ เป็นไปตามแนวทางประชารัฐ มีภาครัฐ

^๗ สุพิน นายอง ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙. ข้อมูลการผลิตล่ามภาษามือไทย วิทยาลัยราชสุตา มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา ๒๕๔๓ - ๒๕๕๘

^๘ งานบริการการศึกษา วิทยาลัยราชสุตา มหาวิทยาลัยมหิดล. เหตุผลกรปิดหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาล่ามภาษามือ ที่ได้ผ่านความเห็นชอบในหลักการจากที่ประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหิดล. (๒๕๕๙)

ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม เข้ามาร่วมดำเนินงานด้วยกัน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อรองรับนโยบายดังกล่าวและคาดว่าจะสามารถนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบภายในสิ้นปี งบประมาณนี้

อนึ่ง วิทยาลัยราชสุดา จะได้นำข้อมูลจากการประชุมครั้งนี้ ไปเสนอราชบัณฑิตสภาเพื่อปรับปรุง แผนยุทธศาสตร์ให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ ปัญหาการขาดแคลนล่ามภาษามือและการขาดแคลนผู้สอนล่ามภาษามือ การยุบรวมหลักสูตรลงเนื่องจากข้อจำกัดตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการผลิตล่ามภาษามือตามมาด้วยนั้น ควรพิจารณาแนวทางผลักดันเพื่อให้หลักสูตรการผลิตล่ามภาษามือเป็นหลักสูตรเฉพาะทาง ซึ่งจะต้องมีรูปแบบการประเมินผลเฉพาะแยกต่างหากจากกลุ่มคนทั่วไป เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้นอกจากนี้ เห็นว่าปัจจุบันเทคโนโลยีมีการพัฒนาไปมาก สามารถที่จะนำมาใช้สื่อสารกับคนหูหนวกได้ และสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนคนหูหนวกได้เช่นกัน เช่น บริการคำบรรยายแทนเสียง (Close Caption) ก็จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนล่ามภาษามือได้ในเบื้องต้น

ประเด็นเรื่องบริการคำบรรยายแทนเสียง (Close Caption) ในประเทศไทยมีใช้และถูกกำหนดไว้ในกฎหมายแล้ว ส่วนประเด็นเรื่องล่ามภาษามือนั้น ยังถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญลำดับแรกของคนหูหนวกตามที่สมาพันธ์คนหูหนวกโลก (World Federation of the Deaf) รวมถึงอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ได้กำหนดไว้ว่าภาษามือควรจะต้องได้รับการยอมรับว่าเป็นภาษาประจำชาติของแต่ละประเทศ จึงถือเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องมีการพิจารณาศึกษาและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

๓.๒ ปัญหา / อุปสรรคต่อการผลิตล่ามภาษามือ จำแนกเป็น ๓ ประเด็น ดังนี้

๓.๒.๑ ขาดสถาบันศึกษา และบุคลากรผู้สอนภาษามือไทย รวมทั้งขาดผู้มีคุณวุฒิทางการจัดการเรียนการสอนล่ามภาษามือ และการผลิตล่ามภาษามือไทย เนื่องจากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นเหตุให้วิทยาลัยราชสุดาเปิดดำเนินการสอนเฉพาะหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหูหนวกศึกษา ซึ่งมีวิชาเอกล่ามภาษามือไทย (หลักสูตร ๕ ปี) ทั้งที่ วิทยาลัยราชสุดาเป็นสถานศึกษาเดียวที่จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับล่ามภาษามือ

๓.๒.๒ ขาดแคลนองค์ความรู้เรื่องภาษามือและล่ามภาษามือ เนื่องจากไม่มีการจัดการเรียนการสอนล่ามภาษามืออย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมถึงไม่มีผู้ได้รับทุนสนับสนุนไปศึกษาความก้าวหน้าของกระบวนการและระบบการผลิตล่ามภาษามือในต่างประเทศที่พัฒนาการผลิตล่ามภาษามือเป็นวิชาชีพ รวมทั้ง จัดตั้งสภาวิชาชีพล่ามภาษามือเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของล่ามภาษามือด้วย

๓.๒.๓ ขาดล่ามภาษามืออาชีพ ซึ่งมีส่วนสำคัญในการร่วมผลิตล่ามภาษามือเพราะล่ามภาษามือต้องทำหน้าที่ตามนักเรียนหูหนวกจากโรงเรียนโสตศึกษาซึ่งไปเรียนรวมที่โรงเรียนที่สอนเด็กทั่วไป เพื่อทำหน้าที่ล่ามภาษามือในห้องเรียนแต่ละวิชา ตลอดจนทำหน้าที่เป็นทั้งครูที่ปรึกษาและเน็ตเทคเกอร์ รวมทั้งต้องสอนเสริมเพื่อให้นักเรียนหูหนวกได้ทันเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน และช่วยให้นักเรียนหูหนวกสามารถเรียนรวมได้อย่างมีความสุข ซึ่งถือเป็นภาระที่หนักอย่างมาก

๓.๓ ข้อเสนอแนะต่อการผลิตล่ามภาษามือ จำแนกเป็น ๙ ประเด็น ที่ควรดำเนินการ ดังนี้

๓.๓.๑ ด้านนิติบัญญัติ

๑) ปรับแก้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๕๘ ซึ่งเป็นเหตุให้วิทยาลัยราชสุดาเปิดดำเนินการสอนได้เพียง ๑ หลักสูตร

๒) ประกาศให้ ภาษามือไทยเป็นภาษาแม่ของคนหูหนวก และภาษามือไทยเป็นภาษา ประจำชาติไทย ตามหลักสากลในประเทศต่างๆ

๓) ประกาศให้โรงเรียนสอนคนหูหนวกทุกโรงเรียนต้องสอนภาษามือเป็นวิชาบังคับ และโรงเรียนทั่วไป เปิดสอนเป็นวิชาเลือก ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศแล้วเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ภายหลังที่มีการประกาศปฏิรูประบบการศึกษาประเด็นดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไป

๔) กำหนดหลักประกันการมีงานทำ สวัสดิการ และอัตราเงินตอบแทนให้กับล่ามภาษามืออย่างเหมาะสมและเป็นธรรม เพื่อให้เกิดแรงจูงใจประกอบอาชีพล่ามภาษามือไทยอย่างเพียงพอ และมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

๓.๓.๒ ด้านนโยบาย / ยุทธศาสตร์

๑) ส่งเสริมให้มีภาษามือไทยมาตรฐาน โดยกำหนดนโยบาย ระบบ และกลไกในการดำเนินงานจัดทำภาษามือไทยมาตรฐานอย่างเป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพ

๒) ส่งเสริมคนที่มีการได้ยินซึ่งมีพ่อแม่เป็นคนหูหนวกหรือ CODA-Children of Deaf Adults ให้เป็นล่ามภาษามือ คนกลุ่มนี้ใช้ภาษามือในชีวิตประจำวันในการสื่อสารกับพ่อแม่ของตน ความคล่องแคล่ว รวมถึงความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมของคนหูหนวกย่อมมีมากกว่าคนที่มีการได้ยินทั่วไป หากสามารถพัฒนา CODA ให้เป็นล่ามภาษามือได้ การปฏิบัติงานหรือการให้บริการล่ามภาษามือ จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓) สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาด้านล่ามภาษามือเพื่อนำมาใช้เป็นฐานในการพัฒนาวิชาชีพล่ามภาษามือทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยส่งเสริมล่ามภาษามือทั้งคนหูหนวกและคนที่มีการได้ยินให้มีส่วนร่วมทำงานวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับล่ามภาษามือ และภาษามือ

๔) จัดตั้งสภาวิชาชีพล่ามภาษามือเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของล่ามภาษามือ พร้อมทั้งผลักดันวิชาชีพล่ามภาษามือให้เป็นวิชาชีพขาดแคลนอย่างแท้จริง เพื่อให้สามารถมีช่องทางและงบประมาณสำหรับการผลิตล่ามภาษามือ มีบทบาทในการดูแลการประกอบอาชีพของล่ามภาษามือ มีส่วนร่วมผลักดันและดูแลงานด้านการควบคุมคุณภาพการแปล การประเมินทักษะของล่ามภาษามือ สวัสดิการของล่ามภาษามือ อาทิ ค่าตอบแทน ชั่วโมงการทำงาน และขอบเขตภาระงานของล่ามภาษามือที่เหมาะสม

๕) สนับสนุนการเปิดหลักสูตรผลิตล่ามภาษามือให้เพียงพอทั้งล่ามภาษามือที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา และล่ามภาษามือเฉพาะทาง เช่น กฎหมาย สิทธิ สุขภาพ อาชีพ ธรรมะ การฝึกงาน เป็นต้น โดยส่งเสริมมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา และสมาคมล่ามภาษามือแห่งประเทศไทย ให้เชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ล่ามภาษามืออาชีพ ล่ามภาษามือหูหนวก ล่ามภาษามือที่มีการได้ยิน และยิน ครูหูหนวก นักภาษาศาสตร์ด้านภาษามือ นักวิจัยภาษามือ นักเทคโนโลยีด้านคนหูหนวก ครูการศึกษาพิเศษ ตลอดจนผู้มีความรู้และประสบการณ์สื่อสารด้วยภาษามือ เป็นต้น ร่วมกันผลิตล่ามภาษามือในระดับอุดมศึกษา และล่ามภาษามือที่

๓.๓.๓ ด้านบุคลากร ควรพัฒนาผู้จัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาล่ามภาษามือ ดังนี้

๑) พัฒนาคณทูตเป็นครูสอนภาษามือ โดยที่คณทูตมีทักษะการใช้ภาษามือไทยอยู่ในระดับดี เมื่อได้รับการฝึกฝนจะสามารถเป็นครูสอนภาษามือ ปัจจุบันที่วิทยาลัยราชสุดามีครูสอนภาษามือปฏิบัติงาน ๖ อัตรา ทำหน้าที่ปฏิบัติงานการสอนภาษามือไทยให้นักศึกษาหูหนวกและนักศึกษาที่มีการได้ยินซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มงานที่มีภาระงานค่อนข้างมาก

๒) พัฒนาล่ามภาษามืออาชีพ เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดประสบการณ์จริงในการปฏิบัติงานล่ามภาษามือให้แก่ผู้เรียนเป็นล่ามภาษามือ

๓) พัฒนาอาจารย์ผู้รับผิดชอบสอนรายวิชา ปัจจุบันวิทยาลัยราชสุดามีอาจารย์ที่รับผิดชอบการสอนในสาขาวิชาล่ามภาษามือทั้งสิ้น จำนวน ๗ คน เป็นอาจารย์ที่มีการได้ยิน จำนวน ๕ คน เป็นอาจารย์หูหนวก จำนวน ๒ คน วุฒิการศึกษาของอาจารย์ทุกท่านไม่ใช่วุฒิทางด้านล่ามภาษามือโดยตรง ทั้งนี้ การผลิตและพัฒนาผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาล่ามภาษามือไทยให้เพียงพอ มีคุณวุฒิและประสบการณ์ จึงถือเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็น เนื่องจากเป็นบุคคลหลักที่จะอยู่ในกระบวนการผลิตล่ามภาษามือเพื่อให้ได้มาซึ่งล่ามภาษามือที่มีคุณภาพ และจำนวนมากขึ้น

๔) พัฒนาล่ามภาษามือให้สามารถสื่อสารด้วยภาษามือได้หลากหลายรูปแบบในสถานการณ์ต่างๆ

๕) พัฒนาคณทูตที่มีทักษะภาษามือในระดับดี ให้สามารถเป็นล่ามภาษามือแปลจากภาษามือของคนหูหนวกที่ไม่ได้เรียนในระบบโรงเรียนมาเป็นภาษามือของคนหูหนวกที่ใช้กันโดยทั่วไปเพื่อให้ล่ามภาษามือที่มีการได้ยินสามารถเข้าใจและแปลเป็นภาษาพูดได้

๖) พัฒนาครูหูหนวกให้เป็นล่ามภาษามือ และสามารถทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนการเป็นล่ามภาษามือให้แก่คนปกติทั่วไป และคนหูหนวก

๗) สนับสนุนบุคลากรให้พัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตล่ามภาษามือ โดยให้ทุนสนับสนุนศึกษาการเป็นล่ามและการผลิตล่ามภาษามือทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง และสม่าเสมอรวมทั้งเชิญผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาช่วยฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการผลิตล่ามภาษามือในประเทศไทย

๓.๓.๔ ด้านกระบวนการผลิตล่ามภาษามือ มี ๓ องค์ประกอบที่ควรดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดทำหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน วิทยาลัยราชสุดามหาวิทยาลัยมหิดล มีหลักสูตรที่ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตล่ามภาษามือทั้งสิ้น ๔ หลักสูตร โดยปัจจุบันมีเฉพาะหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหูหนวกศึกษา ซึ่งมีวิชาเอกล่ามภาษามือไทย (หลักสูตร ๕ ปี) ที่เปิดดำเนินการสอนอยู่ ทั้งนี้ เป็นเพราะข้อจำกัดของตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๕๘ ที่กำหนดให้หลักสูตรปริญญาตรีต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๕ คน ที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร จบการศึกษาขั้นต่าระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ดังนั้น ภาควิชาหูหนวกศึกษา วิทยาลัยราชสุดา จึงเสนอขอเปิดหลักสูตรเพื่อใช้ศักยภาพของอาจารย์ ในภาควิชาเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหูหนวกศึกษา (หลักสูตร ๕ ปี) โดยรับนักศึกษาที่มีการได้ยินเพิ่มขึ้นเพื่อผลิตบัณฑิตล่ามภาษามือให้เพียงพอกับความต้องการของตลาดแรงงาน

๒) พัฒนาพื้นฐานการสื่อสารด้วยภาษามือของผู้เรียนเป็นล่ามภาษามือ การเรียนภาษาใดภาษาหนึ่งเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานเป็นล่ามภาษามือได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น นอกเหนือไปจากกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนแล้ว ยังขึ้นอยู่กับทักษะความสามารถพื้นฐานทางภาษาของผู้เรียน ความสนใจใฝ่รู้ รวมถึงความชอบส่วนบุคคล ซึ่งล้วนส่งผลให้การเรียนภาษาใหม่มีประสิทธิภาพ ภาษามือไทยเป็นภาษาของคนหูหนวก จึงมีคนที่มีการได้ยินจำนวนไม่มากสามารถสื่อสารด้วยภาษานี้ได้

บทที่ ๔

การบริการล่ามภาษามือ

๔.๑ สถานการณ์ของการบริการล่ามภาษามือ จำแนกเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

๔.๑.๑ หน่วยจัดบริการล่ามภาษามือ ล่ามภาษามือซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พก.) ในปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น ๖๒๓ คน โดยแบ่งออกเป็น ล่ามภาษามือที่เป็นคนหูดี จำนวน ๕๑๐ คน และล่ามภาษามือที่เป็นคนหูหนวกหรือหูตึง จำนวน ๑๑๓ คน แต่ยังไม่ครบทุกจังหวัดจึงต้องใช้บริการล่ามภาษามือจากจังหวัดใกล้เคียง ปัจจุบันหน่วยจัดบริการล่ามภาษามือโดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ได้ปรับปรุงระเบียบให้องค์กรคนหูหนวกเป็นหน่วยจัดบริการล่ามภาษามือ ภายใต้งบเงินคือต้องมีมาตรฐานองค์กร ซึ่งในปัจจุบันการให้บริการล่ามภาษามือส่วนใหญ่จึงเป็นขององค์กรคนหูหนวก ที่เป็นหน่วยจัดบริการล่ามภาษามือ โดยมีงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนกว่า ๑๐ ล้านบาทต่อปี เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับคนหูหนวก ทั้งนี้ วิทยาลัยราชสุดายังผลิตล่ามภาษามือได้น้อยมาก ซึ่งล่ามภาษามือส่วนใหญ่มาจากชุมชนที่เคยใช้ภาษามือสื่อสารในครอบครัว มีประสบการณ์การใช้ภาษามือ มีหนังสือรับรองจากคนหูหนวกว่าสามารถสื่อสารได้ ก็สามารถมาขอรับการจดทะเบียนเป็นล่ามภาษามือได้ ดังนั้น ปัญหาล่ามภาษามือไม่เพียงพอ จึงเห็นควรเสนอให้มีการเพิ่มการผลิตล่ามภาษามือให้มากขึ้น และเสนอให้วิทยาลัยราชสุดาจัดทำหลักสูตรสำหรับกลุ่มคนทำงานด้านคนพิการซึ่งมีความสนใจในการเรียนภาษามือด้วย อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญคือ ล่ามภาษามือหูดีที่สามารถทำงานได้มีเพียงร้อยละ ๓๐ เท่านั้น ทั้งนี้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรับทราบปัญหาดังกล่าวและอยู่ระหว่างการจัดทำหลักสูตรการพัฒนาล่ามภาษามือและการประเมินล่ามภาษามือ

๔.๑.๒ ศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย (Thai Telecommunication Relay Service :TTRS) ได้จัดตั้งขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เพื่อเป็นศูนย์ในการสร้างการบริการที่ทั่วถึง หรือ Universal Service Application สำหรับบุคคลที่ไม่สามารถสื่อสารได้ ไม่สามารถใช้โทรศัพท์พื้นฐานได้ ซึ่งเป็นแนวคิดของสหภาพโทรคมนาคมแห่งชาติขององค์การสหประชาชาติ โดยเริ่มต้นจากการให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน และเมื่อเทคโนโลยีมีการพัฒนาขึ้นมากจึงมีบริการเพิ่มมา เป็นบริการโทรศัพท์มือถือและบริการบนเว็บไซต์ รวมถึงการจัดให้มีบริการตู้ TTRS ซึ่งมีลักษณะคล้ายตู้โทรศัพท์สาธารณะ ติดตั้งตามหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน ๑๘๐ ตู้ทั่วประเทศ ทั้งนี้ ศูนย์ TTRS มีล่ามภาษามือ จำนวนกว่า ๔๐ คน และมีการพัฒนาบุคลากรล่ามภาษามือทุกปี เพื่อเพิ่มความสามารถในการให้บริการล่ามภาษามือแปลสำหรับคนพิการทางการยิน ในการติดต่อ สื่อสารกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การโทรศัพท์ไปหาพ่อแม่ การซื้อของออนไลน์ การโทรศัพท์นัดสมัครงาน เป็นต้น ถือเป็นบริการที่สามารถช่วยในการติดต่อสื่อสารของคนหูหนวกได้ ซึ่งใช้เวลาเพียงประมาณ ๒ - ๓ นาที ต่อครั้ง มีจำนวนผู้ใช้งานตู้ TTRS กว่า ๓,๐๐๐ คน มีจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์ผ่านศูนย์ TTRS กว่า ๒,๐๐๐ คน และจำนวนให้บริการประมาณ ๖๐๐ ครั้งต่อวัน ดังนั้น ศูนย์ TTRS จึงถือเป็นทางเลือกในการให้บริการล่ามภาษามือเบื้องต้น ซึ่งจะได้มีการพัฒนาบริการอื่น ๆ ต่อไปในอนาคต

๔.๒ ปัญหา / อุปสรรคต่อการบริการล่ามภาษามือ จำแนกเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

๔.๒.๑ ล่ามภาษามือไม่พอเพียงในการให้บริการสาธารณะเนื่องจากมีผู้ต้องการใช้บริการล่ามภาษามือด้านต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น การศึกษา การฝึกอาชีพ การสมัครงาน การดูแล สุขภาพ คดีความ การติดต่อหน่วยงานราชการ การปฏิบัติกิจทางศาสนา และการท่องเที่ยว เป็นต้น

๔.๒.๒ ค่าตอบแทนล่ามภาษามือไม่เป็นธรรมจึงไม่จูงใจให้ประกอบอาชีพล่ามภาษามือ

๔.๓ ข้อเสนอแนะต่อการบริการล่ามภาษามือ จำแนกเป็น ๘ ประเด็น ที่ควรดำเนินการ ดังนี้

๔.๓.๑ ปรับระเบียบกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้สามารถให้ทุนการศึกษาสำหรับการเรียนเป็นล่ามภาษามืออย่างน้อยจังหวัดละ ๑ ทุน

๔.๓.๒ สนับสนุนการผลิตและพัฒนาล่ามภาษามือทั่วไป และล่ามภาษามือเฉพาะทางระดับต่างๆ ตามความต้องการของล่ามภาษามือให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และเพียงพอ โดยให้สถานศึกษา และสมาคมล่ามภาษามือแห่งประเทศไทยพิจารณาดำเนินการ รวมทั้งสนับสนุนการจัดทำหลักสูตรอาสาสมัครล่ามภาษามือสำหรับบุคลากรด้านคนหูหนวกและประชาชนทั่วไป

๔.๓.๓ จัดทำยุทธศาสตร์ล่ามภาษามือระยะที่ ๒ เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนล่ามภาษามือ การให้ทุนการศึกษาสาขาล่ามภาษามือ และการบรรจุตำแหน่งล่ามภาษามือในส่วนราชการ

๔.๓.๔ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการบริการล่ามภาษามือ

๔.๓.๕ สนับสนุนให้ล่ามภาษามือมีส่วนร่วมจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนหูหนวกในสถานศึกษาทั้งในระบบของรัฐบาลและเอกชน

๔.๓.๖ ปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยบริการล่ามภาษามือ พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อพัฒนาล่ามภาษามือให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและทันสมัยอยู่เสมอ เช่น การกำหนดประเภทและมาตรฐานของล่ามภาษามือแต่ละด้าน การประเมินศักยภาพ และการจัดแจ้งล่ามภาษามือ เป็นต้น

๔.๓.๗ สนับสนุนการจัดตั้งและเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเครือข่ายล่ามภาษามือในจังหวัดต่างๆ ของสมาคมล่ามภาษามือแห่งประเทศไทยในการให้บริการล่ามภาษามือ

๔.๓.๘ สนับสนุนการพัฒนาบริการศูนย์ TTRS ให้ครอบคลุมทั้งการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันคนหูหนวก พร้อมทั้ง ส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ให้บริการอย่างทันสมัย

บทที่ ๕

กรณีตัวอย่างเกี่ยวกับการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ

นายวิฑูต บุณนาค (คนหูหนวก) คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็น การศึกษาสำหรับคนหูหนวก รวมถึงการผลิตและการบริการล่ามภาษามือ ดังนี้

ในฐานะคนหูหนวกที่สามารถสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้ดีนั้น เห็นว่าน่าจะมีผลมาจากการศึกษา โดยตั้งแต่เกิดคุณแม่จะพูดคุยเพื่อสื่อสารกับตนมาตลอด แม้ไม่ได้ใช้ภาษามือ แต่จะใช้วิธีการอ่านปากแม่ จึงทำให้เรียนรู้ภาษามาตั้งแต่ก่อนเข้าเรียน เริ่มเรียนที่โรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ ซึ่งในขณะนั้นมีคนหูหนวกเรียนจำนวนมาก นักเรียนหูหนวกหลาย ๆ คนเก่งคำศัพท์ มีห้องฝึกพูด แต่ยังใช้ภาษามือน้อย จากนั้น ได้เข้าเรียนต่อที่โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชลบุรี มีการเรียนการสอนที่เข้มข้นมากขึ้น โดยเฉพาะภาษาไทย ซึ่งความรู้ทางภาษาที่ได้นั้น น่าจะมาจากความตั้งใจและใส่ใจสอนของครูผู้สอนที่โรงเรียน และเมื่อจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ ม.๓ ได้ไปเรียนต่อที่อเมริกา ซึ่งระบบการเรียนที่นั่นเน้นให้เด็กได้คิด วิเคราะห์ และอธิบายเหตุผล ซึ่งต่างจากระบบการสอนของประเทศไทย ทั้งนี้ ได้มีการฝึกฝนความชำนาญทางภาษาอังกฤษมากขึ้น มีการสอนเกี่ยวกับประสบการณ์และทักษะต่าง ๆ วิธีทัศนการสอนจะมีคำบรรยายให้สามารถเข้าใจได้ และครูจะพยายามตั้งคำถามเพื่อให้เด็กฝึกคิดและหาคำตอบ ดังนั้น ความตั้งใจของครูผู้สอน วิธีการสอน ระบบการสอน และคุณภาพของครู ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยจึงทำให้เด็กเก่ง นอกจากนี้ มีระบบการสอนเสริมหรือตัวเตอรืในวิชาที่ต้องการเสริม โดยครูตัวเตอรืที่สอนทั้งหมดเป็นครูหูหนวกจึงทำให้ตนพัฒนาได้เร็วขึ้นมาก ดังนั้น ระบบการศึกษาของสหรัฐอเมริกาได้ผ่านการพัฒนามายาวนานแล้ว ซึ่งประเทศไทยสามารถนำรูปแบบดังกล่าวมาพัฒนาระบบการเรียนการสอน คนหูหนวกของไทยให้มีคุณภาพได้เช่นกัน สำหรับระบบการเรียนการสอนของคนหูหนวก ควรมีวิธีการผลิตและคัดเลือกครูที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะความต้องการครูที่จะสามารถสื่อสารและถ่ายทอดข้อมูลให้นักเรียนหูหนวกได้อย่างดี ซึ่งต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจนในกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ควรปรับปรุงบทบาทหน้าที่ครูผู้สอน แยกกลุ่มครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานจริงในห้องเรียนให้สามารถทำหน้าที่และให้ความสำคัญกับการสอนเด็กในห้องเรียนได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องไปกังวลกับการทำเอกสารวิชาการ เช่นเดียวกับในปัจจุบัน กล่าวคือแยกครูผู้สอนออกจากครูกลุ่มผู้บริหารที่ไม่มีหน้าที่สอนซึ่งจะส่งผลให้คุณภาพครูและระบบการศึกษาของไทยทั้งระบบดีขึ้น

ในฐานะนายกสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย จะได้ให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคนหูหนวกร่วมกับโรงเรียนและสถานศึกษา เพื่อดูแลและส่งเสริมกลุ่มหูหนวกตั้งแต่วัยเด็กให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของคนหูหนวกต่อไป และจะได้เสนอให้วิทยาลัยราชสุดานำโครงการผลิตครูหูหนวกที่เคยดำเนินการมาแล้วมาจัดทำโครงการใหม่อีกครั้งเพื่อผลิตครูหูหนวกสำหรับไปสอนพ่อแม่ ผู้ปกครองที่บ้านที่มีลูกหูหนวก ให้พ่อแม่ได้เรียนรู้ภาษามือและสื่อสารกับลูกได้ตั้งแต่เด็กวัยแรกเกิดจน ๓ ขวบ หรือก่อนเข้าเรียน เมื่อเด็กเข้าเรียนในระดับอนุบาลก็จะ

สามารถสื่อสารและเรียนรู้ได้มากขึ้น ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนานักเรียนหูหนวก ตั้งแต่ อายุ ๐ - ๕ ขวบ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดที่จะส่งผลต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ในทุกด้าน

ส่วนปัญหาการขาดแคลนล่ามภาษามือ ควรกำหนดให้วิชาภาษามือเป็นวิชาเลือกในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และกำหนดให้ครูหูหนวกได้ไปทำหน้าที่สอนวิชาภาษามือในห้องเรียนซึ่งนอกจากจะทำให้ครูหูหนวกที่จบการศึกษาแล้วได้เป็นครูสอนในโรงเรียน ยังช่วยส่งเสริมให้เด็กในระดับชั้นมัธยม ศึกษาตอนปลายให้ความสนใจและต้องการเรียนวิชาภาษามือมากขึ้น เพิ่มโอกาสให้มีความสนใจเข้าศึกษาต่อเพื่อเป็นล่ามภาษามือมากขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ ควรสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เปิดหลักสูตรล่ามภาษามือ โดยเชิญล่ามภาษามือที่มีประสบการณ์เข้าไปเป็นอาจารย์สอน รวมถึงการสร้างหลักประกันการมีงานทำให้กับล่ามภาษามือด้วย

บทที่ ๖

ข้อเสนอแนะ

การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตและการบริการล่ามภาษามือ

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการได้พิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก การผลิตล่ามภาษามือ และการให้บริการล่ามภาษามือ โดยเชิญผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม โดยมีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการดำเนินงาน ๓ ประเด็นดังกล่าว ดังนี้

๖.๑ การพัฒนางานจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก ควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ประกาศให้ภาษามือไทยเป็นภาษาแม่ของคนหูหนวก และภาษามือไทยเป็นภาษาประจำชาติไทยตามหลักสากลในประเทศต่างๆ

(๒) ปรับแก้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับคนหูหนวก และล่ามภาษามือ

(๓) ส่งเสริมให้มีภาษามือไทยมาตรฐาน โดยกำหนดนโยบาย ระบบ และกลไกในการดำเนินงานจัดทำภาษามือไทยมาตรฐานอย่างเป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพ

(๔) เร่งคัดกรองความพิการทางการได้ยินตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความบกพร่องทางการได้ยิน รวมทั้ง สนับสนุนให้คนหูหนวกได้รับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพการได้ยิน รวมถึงได้ใช้อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ และเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร เช่น เครื่องช่วยฟัง การผ่าตัดประสาทหูเทียม เป็นต้น ตลอดจนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนหูหนวกแต่ละคน

(๕) จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (คนหูหนวก) และแผนช่วยเหลือครอบครัว / ผู้ปกครองของเด็กหูหนวกเป็นรายครอบครัว ตั้งแต่เด็กวัยแรกเกิดหรือแรกพบความพิการ สิ่งสำคัญ คือจะต้องมีผู้รับผิดชอบปฏิบัติตามแผนฯ อย่างรวดเร็ว เป็นรูปธรรม ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสอนพ่อแม่คนหูหนวกให้เรียนรู้เรื่องลูกหูหนวก การเรียนรวม การใช้ภาษามือและภาษาไทยในการสื่อสารกับลูก รวมถึงคนอื่นๆ ที่สื่อสารด้วยภาษามือเช่นเดียวกัน

(๖) พัฒนาระบบการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวกให้เป็นสากลและทันสมัย โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษาให้เด็กหูหนวกก่อนวัยเรียน ตลอดจนเปิดกว้างให้นักเรียนหูหนวกมีอิสระทางการจัดการศึกษาทั้งในและนอกระบบการศึกษาระดับพื้นฐานของความรู้ ตามนโยบาย “การศึกษาตลอดชีวิต” โดยใช้ระบบการเรียนที่เน้นให้เด็กได้คิด วิเคราะห์ หาคำตอบ และอธิบาย เหตุผล พร้อมทั้งเปลี่ยนผ่านระบบการเรียนในโรงเรียนเฉพาะนักเรียนหูหนวกไปสู่การเรียนรวมในโรงเรียนกับนักเรียนปกติทั่วไป โดยเน้นพัฒนาทักษะวิชาชีพในโรงเรียน และส่งเสริมนักเรียนหูหนวกให้สามารถศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งนี้ การเข้าสู่ระบบการเรียนใดควรให้คนหูหนวกเป็นผู้ใช้สิทธิเลือกตามความต้องการ

(๗) พัฒนาระบบการสื่อสาร ๒ ภาษา (ภาษามือไทยและภาษาไทย) โดยจัดให้นักเรียนหูหนวกได้เริ่มเรียนภาษามือมาตรฐานซึ่งเป็นภาษาแม่ของคนหูหนวก และเริ่มเรียนภาษาไทยซึ่งเป็นฐานการเรียนรู้วิชาอื่นๆ ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน ตลอดจนกำหนดเกณฑ์และวิธีจัดการประเมินในการสอบวิชาชีพ โดยเฉพาะทางด้านคนหูหนวกด้วยการเน้นทักษะการใช้ภาษามือไทยเพื่อการสื่อสาร

(๘) กำหนดให้จัดการเรียนการสอนวิชาภาษามือ โดยเป็นวิชาบังคับในโรงเรียน และสถานศึกษาเฉพาะคนหูหนวก พร้อมกับกำหนดให้วิชาภาษามือเป็นวิชาเลือกในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายของโรงเรียนเด็กปกติ เพื่อสร้างและเผยแผ่ความรู้ความเข้าใจเรื่องคนหูหนวก ล่ามภาษามือ และการเป็นอาสาสมัครล่ามภาษามือแก่บุคลากรด้านคนหูหนวก ประชาชนทั่วไป และผู้สนใจ

(๙) กำหนดให้ครูผู้สอนนักเรียนหูหนวกทั้งครูที่มีการได้ยิน และครูหูหนวกใช้เวลา สอนนักเรียนหูหนวกอย่างเต็มที่และมีคุณภาพโดยไม่ต้องทำงานด้านธุรการ หรือการบริหารจัดการ พร้อมทั้งให้ทุนศึกษาต่อ และดูงานต่างประเทศเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับล่ามภาษามือให้ทันสมัย และเป็นสากล

(๑๐) พัฒนาหลักสูตรการศึกษาของนักเรียนหูหนวก โดยปรับหลักสูตรกลางสำหรับเด็กทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งจัดกลไกสนับสนุนการเรียนการสอนให้นักเรียนหูหนวก สามารถเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาทั้งด้านความรู้ ทักษะและประสบการณ์ต่างๆ ในระดับเดียวกับเด็กทั่วไปมากที่สุด

(๑๑) พัฒนาสื่อการเรียนการสอน โดยสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนหูหนวกแต่ละคนซึ่งสื่อสารโดยใช้ภาษามือไทย เช่น ใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ใช้วีดิทัศน์ที่มีคำบรรยายแทนเสียงซึ่งสามารถเข้าใจได้ มีจอ ล่ามภาษามือและคำบรรยายแทนเสียงในทุกสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนคนหูหนวก เป็นต้น

(๑๒) ส่งเสริมการเพิ่มจำนวนและพัฒนาครูสอนนักเรียนหูหนวก (ครูหูหนวก ครู การศึกษาพิเศษ ครูสอนรายวิชา ครูสอนคนหูหนวก ครูสอนภาษาศาสตร์) โดยให้ทุนอย่างเหมาะสม และต่อเนื่องจนจบการศึกษาอย่างน้อยจังหวัดละ ๒ คน

(๑๓) ส่งเสริมการเพิ่มจำนวนและพัฒนาครูฝึกพูดหรือนักแก้ไขการพูด สำหรับ นักเรียนหูหนวกที่ใส่ประสาทหูเทียม

(๑๔) สนับสนุนการปฏิบัติงานศูนย์บริการนักศึกษาพิการ (Disability Support Service : DSS) โดยเพิ่มจำนวน รวมทั้งกำหนดระเบียบและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน

๖.๒ การพัฒนางานผลิตล่ามภาษามือ ควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) สร้างหลักประกันการมีงานทำ การบรรจุทำงานในหน่วยงานภาครัฐ สวัสดิการ และอัตราเงินตอบแทนล่ามภาษามืออย่างเหมาะสมและเป็นธรรม เป็นต้น

(๒) สนับสนุนงบประมาณให้สถาบันการศึกษา และสมาคมล่ามภาษามือแห่งประเทศไทยผลิตล่ามภาษามือให้เพียงพอทั้งล่ามภาษามือที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา และล่ามภาษามือเฉพาะทางตามระเบียบมาตรฐานล่ามภาษามือที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติกำหนด

(๓) สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรผลิตล่ามภาษามือระดับต่างๆ ทั้งล่ามในสถานการณ์ทั่วไป และล่ามเฉพาะทาง

(๔) สนับสนุนการให้ทุนผลิตล่ามภาษามืออย่างเหมาะสม และต่อเนื่องจนจบการศึกษา ระดับปริญญาตรีอย่างน้อยจังหวัดละ ๒ คน

(๕) สนับสนุนการจัดระบบประเมินความรู้และทักษะการเป็นล่ามภาษามือ

(๖) พัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตล่ามภาษามือ โดยให้ทุนสนับสนุนการศึกษา เพื่อเป็นล่ามภาษามือ การผลิตและการบริการล่ามภาษามือทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมทั้งเชิญผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาช่วยฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการผลิตล่ามภาษามือในประเทศไทย

(๗) พัฒนา CODA - Children of Deaf Adults ให้เป็นล่ามภาษามือ เพื่อให้การผลิตและบริการล่ามภาษามือมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(๘) ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนา เกี่ยวกับคนหูหนวก และล่ามภาษามืออย่างกว้างขวาง ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ พร้อมทั้งสนับสนุนคนหูหนวก ล่ามภาษามือ และผู้เกี่ยวข้องให้ร่วมเป็นผู้วิจัยด้วย

๖.๓ การพัฒนางานบริการล่ามภาษามือ ควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำยุทธศาสตร์ล่ามภาษามือระยะที่ ๒ เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนล่ามภาษามือ การให้ทุนการศึกษาสาขาล่ามภาษามือ และการบรรจุตำแหน่งล่ามภาษามือในส่วนราชการ

(๒) สร้างความรู้ความเข้าใจ และเจตคติเชิงสร้างสรรค์แก่สังคมโดยรวมและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เรื่อง คนหูหนวก ล่ามภาษามือ ตลอดจนประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๓) สนับสนุนการพัฒนาบริการของศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย (Thai Telecommunication Relay Service: TTRS ให้ครอบคลุมทั้งการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันของคนหูหนวก พร้อมทั้งส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ให้บริการอย่างทันสมัย

(๔) สนับสนุนการจัดตั้งและเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเครือข่ายล่ามภาษามือในจังหวัดต่างๆ ของสมาคมล่ามภาษามือแห่งประเทศไทยในการให้บริการล่ามภาษามือ

(๕) สนับสนุนการจัดตั้ง “สภาวิชาชีพล่ามภาษามือ” เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของล่ามภาษามือ

(๖) ปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยบริการล่ามภาษามือ พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อพัฒนาล่ามภาษามือให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และทันสมัยอยู่เสมอ เช่น การกำหนดประเภทและมาตรฐานของล่ามภาษามือแต่ละด้าน การประเมินศักยภาพ และการจัดแจ้งล่ามภาษามือ เป็นต้น

บรรณานุกรม

สุขสิริ ด้านธนวนิช และสุพิน นายอง. วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล. จิตประภา ศรีอ่อน. สถาบัน
มานฟ้าเพื่อการวิจัยและพัฒนาหุหนวก. บทสรุปสำหรับผู้บริหาร การศึกษาคนหุหนวกไทย

เอกสารประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการสิทธิการสังคมกิจการเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (๒๕๕๙). วันพุธที่
๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๒๕๐๒ ชั้น ๒๕ อาคารสุขประพฤติ. เรื่อง ประวัติ
การทำศูนย์ และหลักสูตรเตรียมความพร้อมเด็กหุหนวกก่อนเรียนร่วม. สมาคมคนหุหนวก
จังหวัดนครพนม

เอกสารประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการสิทธิการสังคมกิจการเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (๒๕๕๙). เรื่อง ข้อมูล
การบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน. วันพุธที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๙.
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.).

สุพิน นายอง. ข้อมูลการผลิตบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหุหนวกศึกษา (บัณฑิตที่มี
ความบกพร่องทางการได้ยิน) วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา ๒๕๔๗ - ๒๕๕๘

เอกสารประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการสิทธิการสังคมกิจการเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (๒๕๕๙). เรื่อง
การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

สุพิน นายอง. (๒๕๕๙). ข้อมูลการผลิตล่ามภาษามือไทย วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
ปีการศึกษา ๒๕๔๓ - ๒๕๕๘

งานบริการการศึกษา วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล. เหตุผลการปิดหลักสูตรศิลปศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชาล่ามภาษามือ ที่ได้ผ่านความเห็นชอบในหลักการจากที่ประชุมคณะกรรมการ
กลั่นกรองหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหิดล. (๒๕๕๙).

.....

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

- รายนามคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- รายนามที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการและเลขานุการประจำคณะกรรมการ
- รายนามที่ปรึกษากิตติมศักดิ์คณะกรรมการ
- รายนามคณะอนุกรรมการ

คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายมณฑิเตอร์ บุญตัน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. คุณหญิงทรงสุดา ยอดมณี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. พลอากาศเอก ชนัท รัตนอุบล	โฆษกคณะกรรมการ
๖. นายแถมสิน รัตนพันธุ์	กรรมการและที่ปรึกษา
๗. พลตรี จารึก อารีราชการันย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๘. พลเรือเอก สุรศักดิ์ หุ่นเรืองรมย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๙. พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๐. นางกาญจนารัตน์ สิวโรจน์	กรรมการ
๑๑. รศ.กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย	กรรมการ
๑๒. พลเอก ธีระวัฒน์ บุญยะประดับ	กรรมการ
๑๓. นายปรีชา วัชรากัย	กรรมการ
๑๔. พลตำรวจเอก พงศพัศ พงษ์เจริญ	กรรมการ
๑๕. พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรตม	กรรมการ
๑๖. พลเอก ไพชยนต์ คำทันเจริญ	กรรมการ
๑๗. นายยุทธนา ทัพเจริญ	กรรมการ
๑๘. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม	กรรมการ
๑๙. พลเอก อุดลยเดช อินทะพงษ์	กรรมการ
๒๐. พลเอก อรุณ สมตน	กรรมการ
๒๑. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์	กรรมการ
๒๒. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	เลขานุการคณะกรรมการ

ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ
และเลขานุการประจำคณะกรรมการ

๑. นางจิราภรณ์ เล้าเจริญ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๒. ดร. เฉลิมชัย ยอดมาลัย	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๓. นางสาวเบญจวรรณ อานเป็รื่อง	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๔. นางพวงแก้ว กิจธรรม	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๕. นายสมชาย เจริญอำนวยสุข	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๖. รศ.ดร. อาชัญญา รัตนอุบล	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๗. ดร. อธิพล ปรีดีประสงค์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๘. นายนิวัฒน์ กาญจนภูมิินทร์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๙. ดร. พรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๑๐. นายวงศ์พันธ์ ณฉันท	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๑๑. นายวิญญู พิทักษ์ปกรณ์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๑๒. นางอำไพวรรณ ตรีสกุล	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๑๓. นางอาทิตยา นรารวัชร	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๔. นางนฤมล ล้อมทอง	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๕. นายกันติพจน์ ศรีบุญรัตน์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๖. นางสาวฐาปนี สุขสำราญ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๗. นางธนันท์จร นิธิธีรพัชร	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๘. นายรณฤทธิ์ มงคลรัตน์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๙. ทพ.ดร. อุดมศักดิ์ ศรีสุทิวา	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๐. นายเอกพิทยา เอี่ยมคงเอก	เลขานุการประจำคณะกรรมการ

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์คณะกรรมการ

๑. นางกัระณา สุมาวงศ์
๒. นายเกียรติศักดิ์ เทพผดุงพร
๓. นางจันทิรา กิตติจิตติกุล
๔. นายนิติ ถาวรวิชัย
๕. นางผาณิต พูนศิริวงศ์
๖. นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง
๗. ดร. สมบูรณ์ วรหัตถ์บดินทร์วิทย์
๘. นางรัตนา ตฤณารังสี
๙. พลตำรวจโท สันติ เพ็ญสูตร
๑๐. นายสุรวัฒน์ ชมพูพงษ์
๑๑. นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์
๑๒. พลโท อัครชัย จันทร์โตชะ
๑๓. พลอากาศตรี อิทธิพร คณะเจริญ

คณะอนุกรรมการกิจการเด็ก และเยาวชน

๑. คุณหญิงทรงสุตา ยอดมณี	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. พลตำรวจเอก พงศพัศ พงษ์เจริญ	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓. นางเพ็ญศรี เคียงศิริ	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๔. รศ.ดร. คุณหญิงวินิตา ดิถียนต์	อนุกรรมการ
๕. นางรัชกร เหมะจันทร	อนุกรรมการ
๖. นายภูมิสรรค์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	อนุกรรมการ
๗. นางเทพวัลย์ ภรณวลัย	อนุกรรมการ
๘. นายบุรินทร์ สุขพิศาล	อนุกรรมการ
๙. นางนฤมล ล้อมทอง	อนุกรรมการและโฆษก
๑๐. นายกันติพจน์ ศรีบุญรัตน์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นายแถมสิน รัตนพันธุ์	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๒. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๓. รศ. จินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๔. รศ.ดร. อาชัญญา รัตนอุบล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. ดร. สมบูรณ์ วรธาบัณฑิตวิทย์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. ดร. พรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๗. นายวิญญู พิทักษ์ปกรณ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๘. นายเศรษฐา ศิระฉายา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๙. นางธนันท์ธร นิธิธีรพัชร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๐. นายเฉลิมชัย ยอดมาลัย	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๑. นายรณฤทธิ์ มงคลรัตน์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๒. นางสาวริน ลิขิตาภรณ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๓. นายโชติเวชญ์ อึ้งเกลี้ยง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๔. นายพันธุ์ เจตนลิน	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๕. นางสาวพรทิพย์ เตชะสมบูรณาจิก	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๖. นางสาวถนอมขวัญ ณ ป้อมเพชร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๗. ประธานสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๘. นายวงศกร ภูทอง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๙. นายอิทธิพล สงวนดีกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการกิจการสตรี

๑. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นางสาวชาดา นันทะพานิชสกุล	อนุกรรมการ
๕. ดร. สุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล	อนุกรรมการ
๖. นางสาวสุทิตี เมธีประภา	อนุกรรมการ
๗. นายพิสุทธิ ทรัพย์วิจิตร	อนุกรรมการ
๘. ดร. สืบสวัสดิ์ วุฒิวรดิษฐ์	อนุกรรมการ
๙. นางรัตนา สัยยะนิฐี	อนุกรรมการ
๑๐. พลตรี วีระศักดิ์ นาทะสิริ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นางกิระณา สุมาวงศ์	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๒. นายสมชาย เจริญอำนาจสุข	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๓. นายเกียรติศักดิ์ เทพผดุงพร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๔. นางอำไพวรรณ ตรีสกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. นายสุรวุฒน์ ชมภูพงษ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. ทพ.ดร. อุดมศักดิ์ ศรีสุทิวา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๗. ดร. พรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๘. นางจิตตะวัน เฟื่องฟู	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๙. นางกรรณิการ์ จรัสอุไรสิน	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๐. นางสาวธัญปณีย์ สุขสำราญ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๑. นางสาวเบญจวรรณ อานเป็รื่อง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๒. ศาสตราจารย์ วันทนี วาสิกะสิน	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๓. นายราชันย์ บุญธิมา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

คณะกรรมการพิจารณาศึกษาการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
ในมิติทางสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๑. พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรตม	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลเอก ชีระวัฒน์ บุญยะประดับ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก อรุณ สมตน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. พลเอก บุญลือ วงษ์ท้าว	อนุกรรมการ
๕. นางธิดา ศรีไพพรรณ์	อนุกรรมการ
๖. นายนิวัฒน์ กาญจนภูมิินทร์	อนุกรรมการ
๗. ศาสตราจารย์พินิจ กุลละวณิชย์	อนุกรรมการ
๘. นาวาโท สมพล มหาสิงห์	อนุกรรมการ
๙. นางสาวอรุณโรจน์ เลี่ยมทอง	อนุกรรมการ
๑๐. นางเมธินี รัตตสาร	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. รศ.ดร. อาชญญา รัตนอุบล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๒. ดร. พรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๓. นายวงศ์พันธ์ ฌันชัยพัฑ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๔. ดร. สมบูรณ์ วรหัทธัญญวิทย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๕. พลอากาศตรี อิทธิพร คณะเจริญ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๖. นายสุรศักดิ์ นันทวิริยกุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการสังคม
กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. นางสาวศิริพร ภิญโญสิริธร	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการ
การพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
๒. นางธนยา สิงห์มณี	นิติกรชำนาญการ
๓. นางสาวพิมพ์ปฎุภา อติสิราวัชร	นิติกรชำนาญการ
๔. นางสาวเพชรรัตน์ ฉัตรเพชร	วิทยากรชำนาญการ
๕. นางสาวฉัตรสุดา ศิริวงศ์	นิติกรปฏิบัติการ
๖. นางสาวจิตตินันท์ ประสารแสง	วิทยากรชำนาญการ
๗. นางกนกพร สาดประดับ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๘. นางสาวฉัตรฉัตร ไขว้เชียร	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๙. นายสุริยะ อุปลาบัติ	นักวิชาการสนับสนุนงานนิติบัญญัติด้านวิชาการ
๑๐. นางสาวนธิดา ศรีอุตะ	พนักงานสนับสนุนการประชุม
๑๑. นายรุ่งเพชร งามพร้อม	พนักงานสนับสนุนการประชุม
-

กลุ่มงานคณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๕ - ๖ โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๖

ออกแบบและพิมพ์
 สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
 ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
 โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๑, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๒, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๕

